

som de tyske sosialdemokraterne gjorde, men gjennomfører den gamle svenske trykkefriheten og rensker forvaltningen for den femte kolonne.

Flere svenske aviser, bl.a. Stockholmstidningen og Dagens Nyheter, krever at regjeringen protesterer mot tyskernes behandling av rektor Seip.

Tyskerne fortsætter å rekvirere leiligheter og sette norske familier på gaten. Vi kunne nylig fortelle at det var rekvirert 20 leiligheter i et kvartal på Sinsen. Leieboerne har senere gjort henvendelse til ordfører Stenersen i Aker som lovet å ta sig av saken. Dette har han nu gjort. Leieboerne har fått beskjed fra tyskerne om at alle rekvisisjoner skal stå ved makt. Samtidig har alle de øvrige leieboere i kvartalet fått beskjed om at også de må ut av sine leiligheter innen 1. april. I alt er der 48 leiligheter i kvartalet og i de fleste er det barn. Leilighetene skal overtas av sevile tyske borgere som arbeider i firmaet NORDAG. - En av leieboerne skal ha oppnådd utsettelse inntil videre med å flytte ut. Hans navn er Opsand. Både han og hans kone er lærere. De er barnløse og medlemmer av NS.

Nye avsettelser.

Postekspeditør Ingv. Lid, formannen i Norsk Postmannslag er avsatt. I lingsningskontoret i Oslo kommune er 6 kontorister nylig avsatt uten begrunnelse.

Den nytnevne av fylkesmenn som Innenriksdepartementet foretok i mitten av januar betyr at alle fylkesmannsembeder nå er besatt med NS-folk. Av de fylkesmenn vi hadde 9/4-40 er det bare en tilbake, nemlig Hunseid i Buskerud, som gikk inn i NS alt høsten 1940. De som kjenner ham sier at det ikke kom overraskende, han er personlig en meget svak mann, og han visste for meget ufordelaktig om Quisling fra den tid de satt sammen i bonderegjeringen til å turde stå i opposisjon til partiet.

Oslolegene lar sig ikke skremme av NS's trusler. Som kjent har partiet bestemt at bare de leger som står som medlemmer av Norges Legeforbund får betaling for å behandle forsorgsunderstøttede og pensjonister i Oslo. Av de ca. 500 leger vi har i Oslo viser det sig at bare 21 fyller dette vilkår nemlig: Johannes Arbo, Georg S. Bendixen, Halvar Birkeland, Harald Evensen, Gunnar Guldal, Carl Hafstad, Nikolai Myhre, W. Sibbern Møller, Robert Henry Prytz, Jørgen Quisling, Reidar Schønning, Arvid Skridshoel, Eivind Sommerfelt, Trygve Strand, G. Meyer og Jens Wrenstad.

Det advares mot følgende angivere: Politikonstablene Einar Aas, Sofiesgt. 14, Ulser Breisjåvn. 39, Olaf Hellerud, Svarverud pr. Røa, S. Nygård, Stockholmsgt. 29, Svein Ødegård, Skogvn. og Ludvig Zwillingmeyer, sønn av sognepresten.

Einar Rose har i den siste tid vært ansett for "stripet". Han har nu tont flagg, idet han har brutt blokaden av Studentesamfundet i Trondheim, som har vært boykottet av skikkelige folk siden det blev overtatt av NS.

Harmonien i Trondheim blev herjet av brand natten til 27. januar. Avisene bringer lange skildringer av den gamle bygning som blir betegnet som "et av vår trearkitekturs ypperste byggverk". Men de forteller ikke at styret for foreningen Harmonien, dagen i forveien, var erstattet med NS-folk som hadde overtatt administrasjonen av bygningen.

Odvar Sæther gikk i mitten av måneden av som leder for hirden. Han blev i fete taler rost for sitt ypperlige arbeide. Det viser sig nu at grunnen til at han blev skiftet ut, var at han hadde forgrepet sig på hirdens kasse.

Krigsoversikt pr. 3. febr.

Den siste uken har brakt nye framganger i Sovjet-Samveldet og nye tilbakeslag i Nord-Afrika og Stillehavet. Den har også omkring i de nøytrale landene brakt nye rykter om forberedelser til offensiver på andre fronter i løpet av våren. Vi lever i en særlig labil periode av krigen da vi må være forberedt på store uventete hendelser - seire eller nederlag. Foreløbig svirrer bare ryktene, men fra begge parter siver det samtidig inn meddelelser om at et eller annet er i gjære.

Den store tredagers-debatten i Underhuset om krigssituasjonen endte med at statsminister Churchill fikk tillitsvotum - mot en stemme. Men debatten hadde brakt en usedvanlig skarp kritikk av regjeringen fra alle hold, og avstemningsresultatet betydde ikke at Underhuset på alle punkter var tilfreds med Churchills forklaringer. Den oppfatning at Churchill er den beste leder det britiske folk kan ha i denne situasjon, er imidlertid urokkelig, det kan en derimot ikke si var tilfelle med tilliten til mange av hans medarbeidere. Dette kom imidlertid ikke så klart fram i debatten, da Churchill frabad seg enhver persondebatt og tok det fulle ansvaret for alt som var gjort.

Kritikken i Underhuset rettet seg først og fremst mot den britiske krigsproduksjonen, og her inrømmet statsministeren at det enda var mange mangler til stede, han lovet derfor at det skulle bli utnevnt en ny minister for krigsproduksjonen, som altså skulle få de samme funksjoner som Donald Nelson har fått i De forenede Stater.

Det viktigste resultatet av debatten i Underhuset er en stimulering av krigsproduksjonen i Storbritannia, som allerede på de fleste områder er større enn Tysklands. Det er desuten blitt opprettet et enda intimere samarbeide med USA og Dominions. Det er opprettet et engelsk-amerikansk krigsråd for krigen i Europa og på Atlanterhavet, og et Stillehavsråd for krigen i østen. Dominions har fått representanter i den britiske regjering. Det er fra engelsk og amerikansk hold uttrykkelig blitt fastslått at hjelpen til Sovjet-Samveldet skal fortsette, og lord Beaverbrook opplyste nylig at halvparten av de tanks som produseres i England nå går til russerne. Samtidig blir det meldt om en stadig økning i den russiske krigsproduksjonen.

Det engelske samfunn sleper sikkert enda på mange byråkratiske og uelastitiske innretninger og på sneversynte politikere, men det er neppe noen tvil om at regjeringen fører en så aktiv krigspolitikk som det er mulig. Churchill er en utvilsom strategisk begavelse og en utpreget offensiv natur, og han vil sikkert vite når tiden er kommet til å ta initiativet. Men det er ingen lett kunst å forsvare hele det vidstrakte britiske imperium, som på en rekke avsnitt er sterkt utsatt, i Middelhavet, i Det nære Østen, i India, Singapore og Australia. Det hersker imidlertid hverken i England eller USA noen tvil om at det viktigste er å oppnå den militære overlegenhet over Tyskland selv om det skal skj på bekostning av store områder.

Også det tyske folks fører har holdt en ny tale, men den var i sannhet lite oppsiktsvekkende. Hitlers taler er etter hvert blitt rene gramofonplater med den samme historiske oppramsingen av begivenhetene etter 1933, av seirene rundt om i Europa de siste årene og den samme avsløringen av den fryktelige faren bolsjevikkerne hadde betydd for Europas kultur. Talen denne gangen hadde imidlertid et sterkt deffensivt preg, og det tyske folket kan vel neppe ha glemt hans erklæring for et år siden at krigen ville være avgjort i 1941, eller hans påstand i oktober at Sovjet-Samveldet allerede var beseiret. En merket at Hitler sterkt følte nødvendigheten av å måtte forklare tilbaketog på Østfronten, samtidig som han bebudet den avgjørende offensiven til våren og en Ubåtkrig av større omfang enn noen sinne. Derimot var det ingen antydning om framstøt på andre fronter, noe som det utvilsomt foreligger planer om. Talen var på ingen måte egnet til å gi det tyske folk noen ny tro på seieren, og den tyske propagandaaen fortsætter å trekke store vekslar på Japan. Det blir allerede antydnet at krigen i Stillehavet så å si er over, og at det bare

er relativt kort tid før den japanske krigsflåten blir satt inn i Middelhavet og på Atlanterhavet, til tross for at det ganske sikkert ikke er noen ansvarlige tyske krefter som gjør seg slike forhåninger. Det gjelder bare å holde motet hod beivringen oppe inntil en ny seierrik offensiv kan begynne på østfronten.

De tyske armene forsetter å trekke seg tilbake over hele fronten, og det blir stadig klarere at den tyske vinterlinjen bare eksisterer i propagandaen. Stadig nye tyske reserver blir kastet til fronten for å forsvare hvert eneste punkt på fronten så langt det lar seg gjøre. Tyskernes tap av tropper har utvilsomt vært enormt spesielt av elitetropper og offiserer, og de meddelelser som nå er blitt offentliggjort i Tyskland om nøyaktige planer for en tvangsrekruttering av utenlandsk arbeidskraft til slavearbeide i den tyske krigsindustrien, viser klart at mangelen på soldater begynner å bli alvorlig. Hitler har mistet en meget stor del av sine kvalifiserte tropper, men det betyr ikke at den tyske hær har mistet sin slagkraft. Når det gjelder materiell ser det ut som om de tyske tapene har vært relativt begrenset.

Den russiske offensiven har nå vart i 2 måneder, og det er saker uker siden Hitler selv overtok den direkte krigsledelsen. Det er ingen ting som tyder på at han "intuitive" strategi har ført til bedre resultater. Tyskerne holder de viktigste støttepunkter Mariupol, Stalino, Charkow, Kursk, Orel, Brjansk, Vjasma og Rsjev. Men et blikk på frontlinjen i øyeblikket forteller at alle disse stedene nå er så sterkt truet at de etter all rimelig beregning vil komme til å falle i løpet av den nærmeste tid. Og skjer dette, vil de tyske styrkene komme i en meget vanskelig stilling og de vil bli nødt til å trekke seg tilbake bak Dnjepr og Smolensk og oppgi beleiringen av Leningrad. Hvis dette lykkes for russerne, hva det er all grunn til å tro, vil bredden være tatt ut av den tysk våroffensiv.

Nå da den umiddelbare faren for Moskva er ryddet av veien er sørfronten igjen blitt det viktigste frontavsnittet. En liknende forskyvning har også funnet sted i den tyske strategien. Det er ingen tvil om at spørsmålet om oljen er blitt det vesentligste momentet i tysk krigspolitik. Her i sør er vinteren tid igjøre over, og naturforholdene er vel egnet for en konsentrert panserframrykning. Det ser ut som om de allierte ifjor hadde en vel begrunnet engstelse for at det skulle lykkes tyskerne å nå fram til Kaukasus før vinteren, og en kan ikke se bort fra den mulighet at et nytt framstøt til våren skal kunne føre til betydelige resultater hvis tyskerne får treffe sine forberedelser i fred. I den siste uken har imidlertid russerne tilføyd tyskerne et knusende nederlag på Ukraina-fronten - få dager etter at von Bovk overtok kommandoen på dette avsnittet. Tyskerne har lidd store tap både i terreng og tropper, og de er nå kommet i en slik stilling at en må tvile på at de noensinne vil bli i stand til et nytt framstøt av dimensjoner. I den nordlige delen av Donetsdalen sør for Charkow har russerne rykket fram over en bred front i retning av Dnjepropetrovsk og Saporozje, de står nå bare 40 km. fra (havet) den førstnevnte byen, og de har også trent sørover i retning av Asov-havet hvor de har nådd et punkt 250 km. sør for Charkow og 100 km vest for Stalino. Enda lenger sør har russerne skutt en kile inn mellom Stalino og Mariupol, og de har nådd et punkt som ligger midtveis mellom Mariupol og Melitopol og bare 40 km fra havet. Hermed er for det første de tysk-italienske styrkene som så hårdnakket forsvarte Stalino, kommet i en ytterst prekær situasjon, og det samme gjelder de store styrkene som har fått ordre om at for enhver pris å holde veien langs Asov-havet fram til Taganrog for å forberede det nye angrepet mot Eostov. I begge tilfelle holder tyskerne nå bare smale kiler som er 150 km lange og bare knappe 50 brede. Også fra Krim meldes det om nye kraftige russiske angrep både fra Sevastapol og fra Kertsj-halvøya. På det midtre Krim holder tyskerne nå bare en relativt smal stripe langs jernbanen fra Simferopol til Perokop-tangen. Og mens det tyske presset på sørfronten har opphørt, har marsjal Vorosjilov, som som har fått overkommandoen på fronten mellom Moskva og Leningrad, i re kunnat bygge en meget sterk forsvarslinje langs østbredden av Don, langt sterkere enn de tidligere linjer langs Dnjepr og Dnjepr. Selv i det vanskeligste tilfelle må en derfor gå ut fra at tyskernes chanser for å kunne nå fram til Kaukasus er minimale.

Likeledes kan en temmelig trygt spå at også Moskva vil holde i framtiden. En utretning av buen ved Vjasma og erobringen av det viktige støttepunktet Rsjev vil komme i løpet av den nærmeste tid, og dermed vil fronten være rykket til området umiddelbart øst for Smolensk. Det blir allerede meldt om gatekamper i Rsjev. Samtidig er det igang en russisk framrykking mot Smolensk fra sørøst, hvor russerne nu står 120 km. fra byen, og dessuten en større omringningsbevegelse med en arm nordvest for Brjansk og en annen like øst og sørøst for Veleki Luki.

En tredje viktig russisk offensiv finner sted i området mellom Moskva-fronten og Ukraine-fronten, hvor det nå blir kjempet hardt om de viktige byene Orel, Kursk og Charkow. Det blirmeldt at russerne allerede har trent inn i Kursk, og både Orel og Charkow angripes fra tre kanter og trues med omringelse. Faller disse tre byene vil fronten med en gang få et kraftig skubb vestover, og tyskerne vil neppe ha noen mulighet for å opprette en stabil front før i områdene ved Kiev og Gomel.

Sør for Ilmensjøen fortsetter det russiske presset på den viktige jernbanelinjen til Leningrad, russerne står nu like øst for denne banen i en lengde av 150 km. På selve Leningrad-fronten foregår for øyeblikket to parallelle russiske angrep, et like nord for Ilmensjøen og et rett vest for byen. Også på Det karelske Nettet er kampene blusset opp igjen, men det er enda ikke meldt om noen resultater. Det innløper stadig nye meldinger om at tyskerne er ivrig opptatt med å forberede en eventuell retrett til Estland.

Fra nordfronten er det ikke meldt om kamper av betydning. I Middelhavet har russiske ubåter siden krigen begynte senket 50 tyske transportskip i tillegg til de stadige engelske senkninger langs nordskekysten. Situasjonen er nå slik på Salla- og Murmansk-fronten at tyskerne ikke kan ha noe håp om å holde disse områdene til våren om de ikke binder meget sterke styrker i Finland og Nord-Norge.

Middelhavet. Under de siste årenes kamper i ørkenen har en fått en stadig gjentakelse av det samme krigsforløpet, og en gjør stadig de samme erfaringene. De spesielle forhold som krigen her føres under, gir den parten alle fordeler som tar initiativet. I dette vidstrakte området som byr på så idielle betingelser for en panserkrig, er en forsvarskamp praktisk talt håpløs - intill et visst punkt. Når framrykkingen er kommet så langt, at forbindelseslinjene gjennom disse øde områdene har nådd en viss lengde, mister angrepene sin kraft og opphører etter hvert, og initiativet overlates til motstanderen som har fått kortere og bedre beskyttete forbindelseslinjer.

En heldig gjennomførelse av et felttog i disse områder ser derfor ut til å kreve en betydelig overlegenhet når det gjelder tropper, tanks og fly. En kunne ha grunn til å vente at engelskmennene under den nåværende kamp ville være istand til å mønstre en slik overlegenhet, og Churchills opplysning, at de britiske styrkene bare tallet tredjeparten av aksestyrkene kom deffor som en overraskelse. Senere meldinger kaster et nærmere lys over dette, det viser seg nemlig at engelskmennene i hele vinter har ventet et mere omfattende tysk-italiensk angrep på den nære Orient, og de har derfor ikke våget å svekke sitt forsvar av Egypt, Palestina og Syria. Ryktene som i det siste ukene har svirret forskjellige nøytrale land later til å bekrefte denne frykten. Det ser ut som om tyskerne har oppmarsjert betydelige styrker på Balkan, og det drives i øyeblikket en meget intens tysk diplomatisk virksomhet i Budapest, Sofia og Bucuresti for å få ungarere, bulgarere og rumenerne med på et slikt framstøt mot den nære Orient.

Fra Agedabia rykket general Rommels styrker fram i to kolonner, En rykket nordøstover til Mus som ligger sør for fjellkjeden i det nordlige Kyrenaika. Det var her hovedstyrkene rykket fram under offensiven i mars ifjor, som førte til Bardias fall. Denne gangen står det imidlertid sterke engelske styrker i dette området, som i løpet av de siste dagene har tatt initiativet og tvunget aksestyrkene til å dra seg noe tilbake. En annen kolonne rykket fram over Regina øst for Benghasi og nådde fram til Middelhavet 50 km. n.ø. for Benghasi. De Indiske styrkene som holdt Benghasi, ble derved tvunget til å rømme byen og å slå seg igjennem, noe som lyktes etter flere dagers bitre kamper. Denne aksekolonnen rykker nå videre langs kystveien, engelskmennene har trukket seg ut av Barce og befinner seg på fortsettelse retrett i retning av Derna. Det ser ut som om det er engelskmennenes

hensikt å forsøke å holde en front som går fra Derna sørover i ørknen, og de skulle ha gode chanser for å holde denne stillingen forutsatt at de kan få forsterkninger som oppveier de ytterligere forsterkninger Rommel måtte få. Det ser imidlertid ut som om den voldsomme bombingene av Malta som har vart i hele januar, har medført en viss svekkelse av den britiske sperringen av havstrekningen mellom Sicilia og Tripolis.

Av engelske kommentarer framgår det at en regner med at situasjonen i Middelhavet og Den nære Orient kan bli meget vanskelig i løpet av våren. Men selv om engelskmennene skulle bli drøvet ut av Kyrenaika igjen hva det utvilsomt vil være et alvorlig nederlag, har de likevel ved sin offensiv oppnådd å svekke aksestyrkene ganske betydelig, og engelskmennene er nå i alle fall så sterke i disse områdene, at tyskerne neppe vil ha mulighet for å nå sine mål ved denne dobbelte offensiven mot Kaukasus. Fra både Egypt og India kommer meldinger om at de stor nasjonale selvstendighetsbevegelsene nå ubetinget har gått inn for de alliertes kamp.

Stillehavet.

I Makassar-stredet mellom Borneo og Celebes, pågikk i hele forrige uke Stillehavs-krigens første store sjøslag, som gir litt av en antydning av de vanskligheter Japan vil gå å kjempe med. En japansk konvoi på vel 100 skip var på vei gjennom stredet utvilsomt for å åpne en aksjon mot Java. Det er ikke på det rene om det var meningen at denne aksjonen skulle rettes direkte mot Java, eller om byen Makassar, hovedstaden på Celebes først skulle besettes. Det siste er det mest sannsynlige. Imidlertid ble konvoien angrepet av et stort antall amerikanske og nederlandske krigsskip og fly, og (konvoien) i løpet av disse dagene ble 50 japanske krigsskip og transportskip enten senket eller sterkt skadet. 35000 japanere druknet, og de resterende styrker måtte trekke seg tilbake uten å ha nådd sitt mål. Det er åpenbart at denne aksjonen er innledningen til en mere aktiv innsats fra den amerikanske flåtens side, og det er senere meldt om en ny amerikansk aksjon mot japanske flåtebasier på Marchall- og Gilbert øyene, men her saknes enda meldinger om resultatene. Det blir også opplyst at japanerne har mistet 40 krigsskip, det vil si vel en tiendedel av krigsflåten, og også tapene av fly begynner å bli ganske betydelige. Samtidig meddeles at amerikanerne nå har 986 krigsskip under bygning. Det er de enorme forbindelseslinjene som vil bli japanernes største svakhet, men en må riktignok regne med at det vil ta mange måneder før denne svakheten vil føre til betydningsfulle nederlag. Og på landjorden vil det sikkert vare enda lenger før de allierte er jevnbyrdige - bortsett fra Kina - En regner med at japanerne nå har 250.000 mann på Malakka, 100.000 ved grensen til Burma, 250.000 i reserve i Franko-Kina, 150.000 i Ost-India og 1.2 millioner i Kina. Dette er 2/3 av Japans utdannede soldater, men det kan sikkert i nødsfall stille enda adskillige millioner. Derimot er armeene utstyr ikke førsteklasses, og den japanske krigsindustrien har ikke særlig stor kapasitet.

Den fantastiske japanske løgnpropaganda når det gjelder krigsresultatene står i en eiendommelig motsetning til den utvilsomme framgangen japanerne virkelig har hatt, og har bare til følge at alle japanske kommunikaer blir helt interresseløse. Selv det tyske meldingene fra krigen på østfronten er nøkterne sannhetsbevis i sammenlikning med de japanske senkningene, bombingene og erobringene, som for lenge siden har utslettetsamtlig allierte styrker i Stillehavet.

I kampene om Singapore har engelskmennene litt et alvorlig nederlag i og med at de er blitt nødt til å trekke seg tilbake fra fastlandet til Singapore-øya. Selv om det ikke er nogen grunn til å tro at Singapore ikke skulle kunne holde enda i lang tid, har dette ført til at både den store flåtehavnen og den viktigste flyplassen er satt ut av funksjon fordi disse anleggene ligger ved Johore-sundet utsatt for det japanske artilleriets bombardement. Dette vil lette de japanske aksjoner både mot nederlandsk India og mot Burma og India. På den andre siden er det fremdeles viktig at japanerne ikke får herredømmet over denne viktige basis, og Singapores forsvar vil derfor kjempe til siste mann for å holde øya, inntil de store forsterkninger som er underveis fra England og U.S.A. kommer frem.

Også i Burma har japanerne hatt stor fremgang. De har nådd frem til Salvin-elven over en 400 km. bred front, har erobret den ganske viktige havnen Moulmein og angriper nu byen Mutapas på den andre siden av elven. Et forsøk på å gå over elven er slått tilbake med store tap. Dermed

er Burmas hovedstad Rangoon, utgangspunktet for Burmavæien, sterkt truet. Japanerne er riktignok enda ikke på noe punkt mindre enn 200 km. fra denne livsviktige forbindelseslinjen, og det er trukket sammen sterke engelske og kinesiske styrker til forsvar av den. Mellom Rangoon og den tailanske grensen har det rast et nesten uavbrutt luftslag den siste uken, hvor japanerne har vist sig å gjort underlegne og hatt store tap.

Mellom Kanton og Hongkong har kineserne hatt en ny stor seier, og flere japanske divisjoner er revet op. Tjung-King-regjeringen har fått et engelsk-amerikansk lån på 3 milliarder kr. På Luzon-øya har general McArthur nå holdt stillingen en måned uten å ha måttet øge noe av av det område amerikanerne enda holder. I de siste dagene er flere voldsomme japanske angrep mot Bataan-halvøya og Corregidor-øya slått tilbake med meget store japanske tap.

På de ost-indiske øyene fortsetter japanerne deres erobringer. De har utvidet det området de har besatt på østkysten av Borneo, har landsatt store styrker på vestkysten i nærheten av byen Pontianok, og rykker dessuten fra britisk Borneo inn i nederlandsk Borneo på flere punkter. På alle avsnitt raser hårde kamper.

Japanerne har dessuten landsatt store styrker på Amboina i det sørlige Molukkene mellom Celebes og Ny Guinea. Amboina er nest Surabaya på Java den viktigste flåtehavnen i Nederlandsk India, og herredømmet over de nye havnen vil være en viktig basis for et angrep på Java og på Port Darwin i Nord-Australia. Kampene på Amboina er enda ikke avsluttet.

Det japanske flyvåpnet har for første gang angrepet Surabaya og andre militære mål på Java. Det meldes om meget betydelige skader.

Komedien på Akershus.

Endelig en gang har vi følt historiens mektige vingebuss over våre hoder. Vi er lykkelige som har fått oppleve den 1. februar 1942, - den største dagen i vår historie - større enn 17. mai og 7. juni - dagen da rikskommissær Terboven i en tale om biskop Bergrav utnevnte Vikun Quisling til kommissarisk statssjef med den urnorske tittelen ministerpresident. Med overbærenhet må vi tenke tilbake på de andre merkedagene i landets historie, og med stolthet kan vi fastslå at enda har ingen annen nordmanns navn fløyet over jorden slik som Quislings. Det finnes neppe det menneske i Australia, Alaska eller Sibir som ikke kjenner Quislings navn. Gateguttene verden over bruker det som skjellsord, språkforskerne studerer de nye orddannelsene som er opstått av navnet, og vi husker hvordan Chuchill har betegnet selve den store Mussolini som "den italienske Quisling". Gulbrand Lunde har utvilsomt rett når han sier at alle nordmanns hjerter banker når de hører navnet Vikun Quisling.

Vi har da endelig fått en selvstendig, nasjonal regjering som ikke står ansvarlig for andre enn Terboven, og vi føler de nye menn i regjeringen som en særlig garanti for fremtiden. Det er et nytt størreløst bevis på Nasjonal Samlings overskudd av kvalifiserte folk at det har kunnet opdrive en mann som kan overtta både Handels- og Forsyningsdepartementet, og vi finner det særlig betryggende at kaptein Prytz med pepperet skal stille med våre finanser. Regjeringens medlemmer har all grunn til å være glade over den lykkelige ideen de fikk, men det er dessverre grunn til å tro at de tidligere ministerne Sandberg, Ravner og Johannessen ikke er fullt så glade der de sitter som gisler i sine nye stillinger, uten myndighet, men ansvarlige for at næringslivet går sin gang.

Et rykte fortelle at Quislin om en måned skal salves til "Rikshøvding" i Nidaros Domkirke av erkebiskop Zwilgmeier (eller Blessing Dahle), og det ville være synd om dette vakre ryktet ikke taler sant. Formodentlig skal dette være den siste etappen som står igjen før Norge helt har vunnet sin selvstendighet tilbake, og vi kan da vente en ny dag som igjen er den største i vår historie. Det er absurd å snakke om fortsatt idrettsstreik når selve det statsberende parti setter en slik serie av rekorder.

Spørsmålet er om hele denne komedien på Akershus bare betyr at tyskerne har tillatt en liten oppiffing av N.S., eller om en må søke bakgrunnen i selve krigssammenhengen. Noe kan en kanskje utlede av de formalitetene som har omgitt begivenhetene. Under hele seremonien er det lagt stor vekt på at begivenheten skal fremtre som et rent norsk initiativ, ministerpresidenten blev utnevnt etter henstilling fra ministerne

hensikt å forsøke å holde en front som går fra Derna sørover i ørknen, og de skulle ha gode chanser for å holde denne stillingen forutsatt at de kan få forsterkninger som oppveier de ytterligere forsterkninger Rommel måtte få. Det ser imidlertid ut som om den voldsomme bombingene av Malta som har vart i hele januar, har medført en viss svekkelse av den britiske sperringen av havstrekningen mellom Sicilia og Tripolis.

Av engelske kommentarer framgår det at en regner med at situasjonen i Middelhavet og Den nære Orient kan bli meget vanskelig i løpet av våren. Men selv om engelskmennene skulle bli drevet ut av Kyrenaika igjen hva det utvilsomt vil være et alvorlig nederlag, har de likevel ved sin offensive oppnådd å svekke aksestyrkene ganske betydelig, og engelskmennene er nå i alle fall så sterke i disse områdene, at tyskerne neppe vil ha mulighet for å nå sine mål ved denne dobbelte offensiven mot Kaukasus. Fra både Egypt og India kommer meldinger om at de stor nasjonale selvstendighetsbevegelsene nå ubetinget har gått inn for de alliertes kamp.

Stillehavet. I Makassar-stredet mellom Borneo og Celebes, pågikk i hele forrige uke Stillehavets krigens første store sjøslag, som gir litt av en antydning av de vanskeligheter Japan vil få å kjempe med. En japansk konvoi på vel 100 skip var på vei gjennom stredet utvilsomt for å åpne en aksjon mot Java. Det er ikke på det rene om det var meningen at denne aksjonen skulle rettes direkte mot Java, eller om byen Makassar, hovedstaden på Celebes først skulle besettes. Det siste er det mest sannsynlige. Imidlertid ble konvoien angrepet av et stort antall amerikanske og nederlandske krigsskip og fly, og (konvoien) i løpet av disse dagene ble 50 japanske krigsskip og transportskip enten senket eller sterkt skadet. 35000 japanere druknet, og de resterende styrker måtte trekke seg tilbake uten å ha nådd sitt mål. Det er åpenbart at denne aksjonen er innledningen til en mere aktiv innsats fra den amerikanske flåtens side, og det er senere meldt om en ny amerikansk aksjon mot japanske flåtebasier på Marshall- og Gilbert øyene, men her saknes enda meldinger om resultatene. Det blir også opplyst at japanerne har mistet 40 krigsskip, det vil si vel en tiendedel av krigsflåten, og også tapene av fly begynner å bli ganske betydelige. Samtidig meddeles at amerikanerne nå har 986 krigsskip under bygning. Det er de enorme forbindelseslinjene som vil bli japanernes største svakhet, men en må riktignok regne med at det vil ta mange måneder før denne svakheten vil føre til betydningsfulle nederlag. Og på landjorden vil det sikkert vare enda lenger før de allierte er jevnt byrdige - bortsett fra Kina - En regner med at japanerne nå har 250.000 mann på Malakka, 100.000 ved grensen til Burma, 250.000 i reserve i Franko-Indo-Kina, 150.000 i Ost-India og 1.2 millioner i Kina. Dette er 2/3 av Japans utdannede soldater, men det kan sikkert i nødsfall stille enda adskillige millioner. Derimot er armeene utstyr ikke førsteklasse, og den japanske krigsindustrien har ikke særlig stor kapasitet.

Den fantastiske japanske løgnpropaganda når det gjelder krigsresultatene står i en eiendommelig motsetning til den utvilsomme framgang japanerne virkelig har hatt, og har bare til følge at alle japanske kommunikasjoner blir helt interresseløse. Selv det tyske meldingsne fra krigen på østfronten er nøkterne sannhetsbevis i sammenlikning med de japanske senkningene, bombingene og erobringene, som for lenge siden har utslettetsamtlige allierte styrker i Stillehavet.

I kampene om Singapore har engelskmennene litt et alvorlig nederlag i og med at de er blitt nødt til å trekke seg tilbake fra fastlandet til Singapore-øya. Selv om det ikke er nogen grunn til å tro at Singapore ikke skulle kunne holde enda i lang tid, har dette ført til at både den store flåtehavnen og den viktigste flyplassen er satt ut av funksjon fordi disse anleggene ligger ved Johore-sundet utsatt for det japanske artilleriets bombardement. Dette vil lette de japanske aksjoner både mot nederlandsk India og mot Burma og India. På den andre siden er det fremdeles viktig at japanerne ikke får herredømmet over denne viktige basis, og Singapores forsvar vil derfor kjempe til siste mann for å holde øya, inntil de store forsterkninger som er underveis fra England og U.S.A. kommer frem.

Også i Burma har japanerne hatt stor framgang. De har nådd frem til Salvin-elven over en 400 km. bred front, har erobret den ganske viktige havnen Moulmein og angriper nu byen Mutapas på den andre siden av elven. Et forsøk på å gå over elven er slått tilbake med store tap. Dermed

er Burmas hovedstad Rangoon, utgangspunktet for Burmavæien, sterkt truet. Japanerne er riktignok enda ikke på noe punkt mindre enn 200 km. fra denne livsviktige forbindelseslinjen, og det er trukket sammen sterke engelske og kinesiske styrker til forsvar av den. Mellom Rangoon og den tailanske grensen har det rast et nesten uavbrutt luftslag den siste uken, hvor japanerne har vist sig å gjort underlegne og hatt store tap.

Mellom Kanton og Hongkong har kineserne hatt en ny stor seier, og flere japanske divisjoner er revet op. Tjung-King-regjeringen har fått et engelsk-amerikansk lån på 3 milliarder kr. På Luzon-øya har general McArthur nå holdt stillingen en måned uten å ha måttet øge noe av det område amerikanerne enda holder. I de siste dagene er flere voldsomme japanske angrep mot Bataan-halvøya og Corregidor-øya slått tilbake med meget store japanske tap.

På de ost-indiske øyene fortsetter japanerne deres erobringer. De har utvidet det området de har besatt på østkysten av Borneo, har landsatt store styrker på vestkysten i nærheten av byen Pontianok, og rykker dessuten fra britisk Borneo inn i nederlandsk Borneo på flere punkter. På alle avsnitt raser hårde kamper.

Japanerne har dessuten landsatt store styrker på Amboina i det sørlige Molukkene mellom Celebes og Ny Guinea. Amboina er nest Surabaya på Java den viktigste flåtehavnen i Nederlandsk India, og herredømmet over de nye havnen vil være en viktig basis for et angrep på Java og på Port Darwin i Nord-Australia. Kampene på Amboina er enda ikke avsluttet.

Det japanske flyvåpnet har for første gang angrepet Surabaya og andre militære mål på Java. Det meldes om meget betydelige skader.

Komedien på Akershus.

Endelig en gang har vi følt historiens mektige vingebrus over våre hoder. Vi er lykkelige som har fått oppleve den 1. februar 1942, - den største dagen i vår historie - større enn 17. mai og 7. juni - dagen da rikskommisær Terboven i en tale om biskopp Bergrav utnevnte Vikun Quisling til kommisarisk statschef med den urnorske tittelen ministerpresident. Med overbærenhet må vi tenke tilbake på de andre merkedagene i landets historie, og med stolthet kan vi fastslå at enda har ingen annen nordmanns navn fløyet over jorden slik som Quislings. Det finnes neppe det menneske i Australia, Alaska eller Sibir som ikke kjenner Quislings navn. Gateguttene verden over bruker det som skjellsord, språkforskerne studerer de nye orddannelsene som er opstått av navnet, og vi husker hvordan Chuchill har betegnet selve den store Mussolini som "den italienske Quisling". Gulbrand Lunde har utvilsomt rett når han sier at alle nordmenns hjerter banker når de hører navnet Vikun Quisling.

Vi har da endelig fått en selvstendig, nasjonal regjering som ikke står ansvarlig for andre enn Terboven, og vi føler de nye menn i regjeringen som en særlig garanti for fremtiden. Det er et nytt stort slått bevis på Nasjonal Samlings overskudd av kvalifiserte folk at det har kunnet opdrive en mann som kan overta både Handels- og Forsyningsdepartementet, og vi finner det særlig betryggende at kaptein Prytz med pepperet skal stille med våre finanser. Regjeringens medlemmer har all grunn til å være glade over den lykkelige ideen de fikk, men det er dessverre grunn til å tro at de tidligere ministerne Sandberg, Ravner og Johannessen ikke er fullt så glade der de sitter som gisler i sine nye stillinger, uten myndighet, men ansvarlige for at næringslivet går sin gang.

Et rykte fortelle at Quislin om en måned skal salves til "Rikshøvding" i Nidaros Domkirke av erkebiskop Zwilgmeier (eller Blessing Dahle), og det ville være synd om dette vakre ryktet ikke taler sant. Formodentlig skal dette være den siste etappen som står igjen før Norge helt har vunnet sin selvstendighet tilbake, og vi kan da vente en ny dag som igjen er den største i vår historie. Det er absurd å snakke om fortsatt idrettsstreik når selve det statsberende parti setter en slik serie av rekorder.

Spørsmålet er om hele denne komedien på Akershus bare betyr at tyskerne har tillatt en liten oppiffing av N.S., eller om en må søke bakgrunnen i selve krigssammenhengen. Noe kan en kanskje utlede av de formalitetene som har omgitt begivenhetene. Under hele seremonien er det lagt stor vekt på at begivenheten skal fremtre som et rent norsk initiativ, ministerpresidenten blev utnevnt etter henstilling fra ministerne

at høyesterett (som riktignok er innsatt av tyskerne) har gitt utnevnelsen sin statsrettslige velsignelse. Riktignok var Terboven så uheldig at han i sin tale i Stortinget lørdag kom til å si at initiativet hadde utgått fra ham, men denne fadeseen sørget han for å dekke over best mulig i sin store tale på Akershus, som tverimot vesentlig handlet om det "lille uinteressante og betydningsløse mennesket" Bergrav. Men ikke desto mindre fremgår det både av seremonien selv og ikke minst av de offisiøse tyske kommentarene og at det gjelder å la hele affæren fremtre som en indre norsk omveltning - en revolusjon - slik at den nye regjeringen over utlandet kan opptre som representant for det norske folk, som kan slutte avtaler med andre land, utvenner sine diplomatiske representanter - og erklære krig. I strid med denne fortolkningen er den kjennsgjøring at det ikke blev utnevnt noen utenriksminister, men det er mulig at dette skje under den proklamerte siste etappe da Norges virkelige opptagelse i det nyordnede Europa skal finne sted. Det er også interessant at det hverken i nogen av de norske talene eller i de offisielle norske kommentarene er sagt noe konkret om innholdet i det som skjedde, det er tydelig at det skal finne sted enda en begivenhet før Norges "selvstendighet" skal erklæres.

Mens det formeldt er lagt stor vekt på den statsrettslige side av saken, endres naturligvis reelt intet som helst i landets stilling. Det er fremdeles okkupasjonsmakten som råder. Terboven forblir i landet som det virkelige statsoverhodet, som ganske som tidligere skal godkjenne hver eneste lov eller liten regjeringsbestemmelse, og landets næringsliv, politiske pressenscenen vil som før bli dirigert fra tyske kontorer. Norge har ikke en gang fått så stor formell selvstendighet som f.eks. Kroatia som også er et okkupert land, ja det får ikke en gang samme selvstendighet som protektoratet Böhmen-Mähren.

Av en viss interesse blir de diplomatiske forviklinger som kommer til å oppstå når ministerpresidenten forsøker å få den "norske" regjeringen anerkjent av nøytrale stater. Når det gjelder f.eks. Vichy-Frankrike og Spania vil dette neppe raise noen vanskeligheter, og også den danske regjeringen vil etter noen tause sjelokvaler gjøre det samme. Av spesiell interesse blir imidlertid Sveriges stilling. En svensk anerkjennelse av Quisling-regjeringen kommer neppe på tale, selv om det er mulig at tysk press kan tvinge den svenske regjeringen til å gjøre stillingen vanskelig for den virkelige norske legasjon i Stockholm. Men fornødt er for øyeblikket det at Sverige representerer Norges interesse i det fiendtlige land, og her vil det utvilsomt oppstå en interessant konflikt når Quisling utnevner sine sendemenn i de samme land. Det eneste betydningfulle ved denne situasjon er imidlertid at den vil bidra til å avklare Sverges stilling.

Den mulighet foreligger som sagt at hele operettekomedien den 1. februar bare er en innholdsløs tysk gestus til N. S., men det er neppe sannsynlig. Etter en fredslutning (som man etter sigende skal stille seg meget velvillig til i Berlin) kommer som en logisk konsekvens Norges til slutning til tremaktpakten og dermed automatisk en krigserklæring til England og Sovjet-Samveldet. En rekke ting som i denne tiden foregår omkring i Europa, tyder på at Tyskland febrilsk leter etter et grunnlag for å trekke andre lands militære resurser med i krigen på østfronten, og det er ingen tvil om at tyskernes stilling i norden etter hvert er blitt nok vanskelig, både Ishavsfronten i øst og forsvaret av den lange norske kystlinje er en meget kostbar historie for de tyske krigsmakt. Det er i og for seg en urimelig tanke at Hitler skulle ønske en mobilisering av norsk arbeidskraft til østfronten, men fram for alt må det være viktig å å svekke det norske folks kampkraft for det tilfelle at det igjen skulle oppstå en front i Norge hvor tyskerne i det siste har måttet redusere sine troppeskrifter ganske betraktelig. En har også vanskelig for å tro at det er rent tilfeldig at arrestasjonen av offiserene kommer i samme omgang som denne formelle statsomveltningen. Og for det tilfelle at tyskerne skulle bli nødt til å trekke seg ut av landets for å konsentrere styrkene på mere livsviktige fronter, er det også praktisk å overlate til N.S.-regjeringen å ordne opp med fiaskoen.

Det må imidlertid ettertrykkelig presiseres at dette er rene spekulasjoner. Det foreligger enda ingen konkrete kjennsgjøringer som tyder på at noe slikt skal finne sted, og selv om tyskerne virkelig har

tilfelle at det en gang i framtiden blir aktuelt. Vi kan være overbevist om at i tilfelle noen av de nevnte alternativer er nær forestående, vil de rette parolene bli gitt så kraftig og tydelig at ingen vil være i tvil om hvordan han skal forholde seg. Inntil da gjelder det mere enn noensinne, å opptre besindig å ansvarlig, ikke forta seg noe overilet, men etter evne styrke den norske fronten til signalet kommer.

Samtidig med disse gripende høytidelighetene har det forekommet en del mystiske "attentater". Det kan ikke herske tvil om at det her foreligger grove provokasjoner, men det er opsigtsvekkende at nazistene enda ikke har tatt konsekvensen av dem. Det foreligger da sannsynligvis bare to muligheter, enten er det meningen at disse provokasjoner skal gi påskuddet til en terroraksjon på et senere tidspunkt, etter at det altså foreligger en "oppklaring" fra politiets side - eller at det dreier seg om provokasjoner iverksatt privat av grupper av hirden. Men i alle tilfelle må en være forberedt på at det når som helst kan bli åpnet en omfattende terroraksjon for i tide å lamme folkets motstandsevne, og derfor må alle i enda høyere grad enn før vise systematisk forsiktighet og fram for alt unngå enhver form for individuelle aksjoner.

Blundt det tyvøgs som kriminalpolitiet for noen uker siden beslagla i Grand Hotels kjølelager var det også 3 griseskrotter med merkelapper lydende på von Tscharnar. Von Tscharnar er som kjent tysker av fødsel, men slo seg for flere år siden ned i Norge hvor han i kraft av den oppdrift som er typisk for folk av hans rase, skaffet seg kone og bondegård i Hjer i meggift. Han ble grepet av brendene kjærlighet til landet og meldte seg inn i N.S. hvor han først avanserte til fylkesfører og senere riksorganisasjonsleder. For ca. 1 år siden ble han løst fra dette hverv for å kunne stille sine evner til disposisjon for statspolitiet. Som man vil forstå burde kriminalpolitiet helst ikke ha oppdaget tyvekostene i hotellets lager. Direktør Larsen, som var arrestert ble også straks sluppet løs igjen av statspolitiet.

I siste uke av januar er en rekke offiserer arrestert bl.a., skipsreder Rudolf Olsen, direktør Thagaard, h.r. adv. Aage Schou, redaktør Solumsmoen og journalist Skard fra det tidligere Arbeidernes Pressebyrå og journalistene Olav Larsen, Solbakken og Kåre Haugen fra Arbeiderbladet.

Samtidig med direktør Thagaard ble arrestert, ble han avsatt fra sin stilling som direktør for Trustkontrollen og Prisdirektoratet. I stillingen ble insatt fylkesmann i Troms, Søren Georg Daniel de Fine von Krogh Hasle. Denne herres karakter er nesten like mangfoldig som hans navn. Han ble sekretær i Forsyningsdepartementet da det ble opprettet i 1939. Sommeren 1940 fungerte han en tid som sekretær for administrasjonsrådet da Terboven oppnevnte sine kommisariske statsråder, patok Hasle seg å bestyre Finnmark fylke, som ble lådig etter at fylkesmann Gabrielsen ble forflyttet til Troms. Hasle har selv rost seg av å ha en stor del av æren for at Gabrielsen senere ble arrestert. Da Gabrielsen ble avsatt, ble Hasle belønnet med Troms fylkesmannsembede, hvor han særlig har gjort seg kjent ved å hindre politiet i å arrestere en tyvebande som hadde gjort innbrudd i lageret til en bedrift i Tromsø. Innbruddet var begått av hirden, hvor Hasle er medlem.

Det er meget som tyder på at samarbeidet mellom lederne av Landsorganisasjonen ikke går så knirkfritt som man skulle vente etter at organisasjonen ble ensrettet. Som kjent er flere av de kommisariske ledere avsatt eller utskiftet med nye. Flere av Kommissarene skal også ha fått skraper av Lippestad som ikke bare er Leder for Norsk Arbeidsgiverforening men også sjef for Sosialdepartementet, som etter nyordningen er Landsorganisasjonens øverste leder. Landsorganisasjonens leder Fossum er imidlertid N.S.-mann med liv og sjel, det vil si han bøyer seg i et og alt for Sosialminister Lippestad som til syvende og sist - og først og fremst representerer Arbeidsgiverforeningen. Med et mildt uttrykk kan man si at dette har ført til at enkelte av kommissarene har reagert mot Fossum. Fredag 10/1 ble det holdt et hemmelig møte av Erling Olsen, Birger Aamodt Severin Arnosen og Arne Andresen, kommissarene i henholdsvis landsorganisasjonen, Jern og Metall, Centralforeningen for boktrykkere, og Bygningsarbeiderforbundet. Hakon Meyer skulle også ha vært på møtet, men kom ikke. Kåre Rein var drøftet, men funnet for lett. På dette møtet ble det uttalt en meget sterk kritikk mot Fossum og det ble besluttet at disse 4 skulle

stå last og brast sammen på det kommisariske møte som holdes hver tirsdag under ledelse av Fossum. Da det fire innfant seg til møte tirsdag den 14. januar kl 16 fikk de beskjed om at møtet var avlyst. Fossum var selvsagt i ikke tilstede. Nu kan man selvsagt ikke vente at enigheten mellom de 4 holder så svært lenge. Men historien viser hvor evneløs ledelsen i N.S. er. Selv folk som har solgt sin sjel for en håndfull sølvpenge finner at det går over streken og griper inn til tross for at det ikke er uten risiko for dem personlig.

Studentenes særutvalg har bl.a. til oppgave å innstille ved utdelingen av stipendier. Siste høst sørget N.S. for å skifte ut de gamle medlemmer med N.S. folk. Avisene kunne for noen dager siden fortelle at stipendiene nå var utdelt, og at innstillingen fra de gamle særutvalg stort sett var fulgt av de nye utvalg. Det faktiske forhold er imidlertid at stipendiene bare er gått til N.S.-folk. Først og fremst er det utvalgenes egne medlemmer som er kommet i betraktning.

MINNEDAG FOR DE DØDE.

Tirsdag den 17. februar skal være viet minne over de nordmenn som er myrdet av tyskerne.

La oss hedre dem med fullstendig stillhet på alle gater etter klokken 18 den nevnte dag. Ingen ordentlig nordmann på kino, teater eller i selskap denne dag. La dagen bli en verdig minnedag over dem som ga alt for landet.

v v v

24 FEB. 1942

6. igsoversikt pr. 10. februar.

t nye året har bragt alvorlige tilbakeslag for de allierte. I Det østen faller støttepunkt etter støttepunkt, og det viktigste, Singapore er alvorlig truet. Dette var kanskje ventet, men sammenbruddet i offensiven i Nord-Afrika som var Englands eneste store krigsinnsett i den mai ifjor, var ikke ventet. Motstanderne vil lenge enda nytte godt sine langvarige forberedelser og av at de som oftest har anledningen til å ta initiativet. Det er heller ingen tvil om at tyskerne og japanerne på mange måter er overlegne når det gjelder moderne strategi, det gjelder ikke bare den hensynsløse ofringen av menneske liv, men også beredtheten over krigskunstens finesser. At japanerne var yppelige soldater, visste en fra før, men også organiseringen av det omfattende anrepet har imponert, og de tyske panserdivisjonernes duellighet i ørkenkrigen har i høi grad overasket engelskmennene. På den andre siden reagerer demokratiene alltid sent, det er ikke bare at krigsmentaliteten saknes, men det finns også en stivbent konvensjonalisme og sterke indre motsetninger som hittil har vært baksiden av det demokratiske system i dets fullkomne former.

Imidlertid kan de enda gjøre store erobringer, men mulighetene for å erobre England og U.S.A. kommer ikke nærmere, og dermed er angriperne i fare for å bli stående på stedet. Deres kamp er blitt en defensivkrig, et forsvarskappløp for å sikre sig de sterkeste mulige forsvarsstillinger før de alliertes offensiv kommer. Etter nederlaget i Sovjet-Samveldet er akselmaktene ikke lenger noen mulighet for å skaffe sig nye ressurser, deres krigsinnsett og krigsproduksjon har nådd høydepunktet, men de militære, økonomiske og indrepolitiske vanskelighetene vokser for hver dag. I tiden som kommer kan de riktignok fremdeles sikre sig strategiske fordeler, men de kan ikke hindre de allierte i å skape en helt overlegen krigsmaskin.

Krigens utfall er spikret fast, men en skal være forsiktig med å spå om nærigheten. De alliertes rustninger er ikke på langt nær ferdige, og en krig som spenner over hele kloden kan heller ikke utvikles over natt. De mulige territorielle tapene, Singapore, Libya, ja selv Suez, Java og Burmaveien, vil alt sammen være harde slag, men det vil være lagt vorre om hovedoffensiven blir innledet på et for tidlig tidspunkt. Sovjet-Samveldets ypperlige strategi bør kunne virke stimulerende på alle utålmodige, under alle påkjenninger har russerne spart sine hovedstyrker, og selv nu da kampene tar en så gunstig vending, blir hovedstyrkene fremdeles stående øst for Volga inntil tidspunktet for den store offensiven er inne - f. eks. en gang i løpet av høsten.

Om Tysklands krigsstyrke idag vet vi i virkeligheten meget lite, men vi må fremforalt vokte oss for å undervurdere den. Tapene i øst har vært ganske store, men de kan bæres, og stillingen i Tyskland selv er heller ikke vanskeligere enn at krigen vil kunne gå sin gang. Tyske dagsbefalinger som er fallt i russernes hender, tyder på en viss demoralisering blant tyske soldater, men disse eksemplene bør ikke føre til noen overdreven generalisering. På den andre siden er det utvilsomt en strek i regningen at alle tilgjengelige tyske reserver nå må sendes til østfronten, men en hadde håpet at de i vinter kunne ha vært satt inn i krigsindustrien. En amerikansk sakkyndig har vurdert den tyske armeen til 300 divisjoner, d.v.s. ca. 9 millioner (størrelsen av de tyske divisjonene øker stadig), av disse er nu 180 divisjoner eller 5,5 millioner bunnet på østfronten og i de besatte delene av Russland, 50 divisjoner (halvannen million mann) som er blitt opprevet under kampene i vinter, reorganiseres nu i Tyskland, 60 divisjoner eller 1,8 millioner er stasjonert i de okkuperte land, mens 10 divisjoner eller 300000 mann er bunnet til militære formål i Tyskland selv. Det forekommer en at disse siste tallene er lavt vurdert, andere overslag regner med 13 millioner mann i Tyskland og de okkuperte land. Flyvåpnets størrelse er ukjent, men en nøktern vurdering anslår tallet til 30.000 fly, derav 1/3 ved

... har tatt endel forsterkninger av marinesoldater og sjøfolk.

østfronten, 1/3 i Middelhavet og 1/3 i Vest-Europa og 1/3 til reparasjon og ettersyn i Tyskland. Tysklands tilførsler av stål er rikelig, ca. 30 mill. tonn i året, derimot er mangelen på kobber alvorlig. Når det gjelder brenselolje, framstiller Tyskland syntetisk ca. 4 mill. tonn i året - dvs. nøyaktig hva som går med til luftvåpenet - mens det fra Romania, Polen og andre steder kommer ca. 6 mill. tonn, ialt noe over halvparten av det beregnede krigsforbruk. Det meldes nå om en drastisk sparingspolitikk i Tyskland når det gjelder olje - forat våroffensiven skal kunne gjennomføres.

Det er imidlertid mangelen på folk til arméen og krigsindustrien som reiser de største vanskligheter, og over hele Europa gjør tyskerne nå fortvilete anstrengelser for å redde situasjonen. Da tilgangen på frivillig arbeidskraft fra utlandet ikke strekker til, har tyskerne nå truffet alle forberedelser til tvangsrekruttering av arbeidere fra okkuperte land, det er dessuten truffet en avtale med Vichy-regjeringen om arbeidskraft fra det uokkuperte Frankrike. Fra protektoratet blir det meldt at tsjekkiske skolebarn blir sendt til krigsproduksjon i Tyskland. Til våren er det meningen å gjennomføre en masseflytning av arbeidskraft fra det okkuperte Russland. Goerings besøk i Italia hadde ikke bare til hensikt å diskutere det kommende framstøt i Middelhavet, men også å skaffe nye soldater til østfronten, noe som Mussolini hittil tross mange henvendelser har avslått. En ordre fra Il Duce om at alle offentlige funksjonærer i krigsdyktig alder som hittil har sluppet fri, skal melde seg til arméen, tyder på at Goering nå har hatt hell med seg. De samme vansklighetene har tyskerne møtt i sør-øst-europeiske statene, fram for alt i Ungarn hvor den tysk-fiendtlige stemningen stadig er i vekst. Hverken Ribbentrops, Cianos eller Keitels besøk i Budapest fikk Horty til å love nye soldater til østfronten, men spørsmålet er nå blitt løst ved at 200.000 rumenere fra ungarsk Transilvania er blitt sendt av gårde. Dette har imidlertid ikke øket begeistringene i Rumenia hvor generalstabssjefen og hans nestkommanderene nylig er gått av som protest mot at nye rumenske styrker skal sendes til fronten. De rumenske tapene har forholdsvis vært meget store: 200.000 falne. I Bulgaria er svaret fremdeles avgjort nei på kravene fra Tyskland, den bulgarske regjering frykter for at en krigsrevolusjon til Sovjet-Samveldet vil føre til en revolusjon. Det kan i denne forbindelse ha interesse at en i nøytrale land oppfatter den vesle norske statsomveltning som et varsel om øket norsk krigsinnsats.

Fritz Todts død hvis betydning for den fortsatte krig mange er tilbøilig til å overvurdere, gir anledning til visse spekulasjoner. Todt kunne i den siste tiden ikke i samme grad som før sole seg i Hitler-velvilje, mange av hans verv var tatt fra han og gitt til utpregede Himmler-kreaturer. Det er også ganske interessant at i de siste månedene er tre av Goerings nærmeste venner omkommet ved flyulyk, Udde, Högliner og Todt, mens ingen av Himmlers venner er omkommet. Så meget er i hvert fall sikkert, at SS. får en stadig voksende makt, i arméen og i administrasjonen. Overalt gjører det. Hitler kan enda rette ett nytt voldsomt slag mot Englands og dets allierte, men det vil bli det siste. Hva England pønser på, kan en ikke ha noen mening om, men i hvert fall kan det engelske flyvåpnets passivitet de siste syv månedene ikke tilbakeføres på varforholdene - det spares på flyene til en kraftig konsentrert innsats, det kan det neppe være tvil om.

Middelhavet.

Fremdeles kommer det meldinger om at store tyske krigsstyrker konsentreres langs Middelhavet. Pålitelige opplysninger sier at det er minst 5000 tyske fly i sør-Italia og i sør-Hellas, de tyske ubåtene er stadig i stadig større tall inn i Middelhavet, på Peloponnes står sterke tyske elitesyrker og et stort antall transportskip trekkes sammen i aksjonstrollerte havner. I Tyrkia kan det spores adskillig uro i anledning de forestående begivenheter, og de britiske styrkene i Syria og Palestina er blitt forsterket. Også presset på de vestlige Middelhavs-statene fortsetter, og til tyskernes rekke av provokasjoner som skal tvinge spanjernerne til brudd med England, er nå kommet bombeaffæren i Tanger i Spansk Nord-Afrika (tidligere internasjonalt område). Det er bevist at bombeattentatet var arrangert av tyskerne og at tyskerne også direkte oppagitterte arabere

til ureligheter, men historien var så gjennomskuelig at provokasjonen i virkeligheten fikk den motsatte virkning av den tilsiktede. Den tyske stemningen i Spania blir mere og mere uttalt, selv innen fascistenes rekke, jo mere tyskerne presser på for å trekke Spania inn i en ny ødeleggende krig.

Luftangrepene på Malta fortsetter dag og natt, og selv om den direkte skade som er gjort, er relativt begrenset, er øya i noen grad lammet som flybasis. Til tross for at det hver eneste dag blir senket aksestyrker på vei til Libya, er det likevel kommet fram ganske store forsterkninger til general Rommel. Aksestyrkenes framrykning langs kysten av Kyrrenaike har fortsatt gjennom hele uken, men det er nu inntrådt en stillstand i kampene, mens forsterkningene føres fram og forbindelseslinjene blir utbygget. Inne i ørkenen sør for fjellkjeden holder derimot engelskmennene fremdeles sine stillinger noe som betyr en viss trussel for aksestyrkene. Fronten går nå fra et sted ved kysten 20 km. vest for El Gazala over det viktige knutepunktet El Mekili til Mus som ligger 100 km. sørøst for Benghazi. En liten tysk styrke er rykket sørøstover fra El Agheila og har gjenerobret oasen Audschila som engelskmennene tok i offensivens første dager.

Stillehavet.

Natt til mandag 9. febr. lyktes det japanerne etter en ukers voldsomt artilleri- og flybombardement å få fotfeste på Singapore-øyas nordvestlige kyst. I de seneste dagen har de kunnet utvide det område de holder langs Johoresundet, de har fått herredømmet over den delvis delagte demningen over til fastlandet, og de har rykket noe sørover langs jernbanen til byen Singapore. Også en flyplass er falt i japanernes hender. Disse japanske resultater har virket sterkt nedslående i de allierte land, hvor mange hadde trodd at Singapore-øya skulle kunne forsvares mot invasjon. Det sår utvilsomt ganske store allierte styrker på øya, men det er ikke vært mulig på så kort tid å reise tilstrekkelig sterke forsvarstyrker mot Johoresundet hvorfra en tidligere ikke hadde regnet med angrep. Det hadde dessuten lyktes japanerne å sette samtlige øyas flyplasser ut av funksjon, slik at de engelske fly var nødt til å bruke flyplasser på Sumatra som basis. En regner med at det var trukket en kvart million japanere til angrepet på Singapore, og da Johore-sundet ikke er bredere enn en almindelig elv var overgangen til øya ingen oppsiktsvekkende prestasjon.

Enda raser kampene et godt stykke fra selve byen Singapore og det ser mørkt ut. En seier her vil styrke japanernes stilling meget tydelig. De vil da helt kunne beherske det sør-kinesiske hav, og uhindret kunne overføre store styrker til Sumatra og Borneo.

Dessuten vil en erobring av Singapore tillate japanerne å samle større styrker i angrepet på Burma, som sannsynligvis kommer til å bli den viktigste krigsskueplass i Det fjerne Østen. Her har japanerne hatt en frangang den siste uken, men det har lyktes dem på et punkt å sette forsterkninger som her danner fronten. Britiske, indiske og kinesiske styrker kommer stadig til Burma, og Rangoons guvernør har erklært i tale at Rangoon skal holde under en hver omstendighet. Japanerne har fremdeles store tap av fly på dette avsnittet.

En oppsiktsvekkende bedring av situasjonen er inntrådt ved at det store indiske nasjonalistpartiet apent er gått inn for kampen mot britaturstatene, og ved Tsjang Kai - Sjeks besøk i Delhi hvor han kofererte med nasjonalistpartiets fører Nehru om felles forsvar mot japanerne. Senere skal han også ha en konferanse med Gandhi. Nehru og en rekke av Indias andre nasjonale førere har hatt meget intime russiske forbindelser, og det er delvis bakgrunn for den mere aktive stilling til krigen som om noen tid utvilsomt vil bli av stor betydning. Kineserne og indierne teller til sammen 800 mill. mennesker, og disse voldige menneskeresurser vil komme til å spille en viktig rolle i krigens avgjørende fase.

Fra Kina meldes om en ny kinesisk seier øst for Kanton hvor den Hveitsjau nå er på kinesiske hender. Et annet stort slag raser ved Tsjang, hovedstaden i provinsen Kiangsi, sør for Jangtsekiang. På Filipinene har de amerikanske styrkene slått nye kraftige japanske angrep tilbake. En regner med at 250.000 japanere er bundet på denne fronten. Amerikanerne har fått endel forsterkninger av marinesoldater og sjøfolk.

Fra flyplasser på Nord-Borneo har japanerne rettet kraftige angrep på Java og Sumatra, og det blir meldt om adskillig skade. Mange nederlandske fly er gått tapt. Ellers fortsetter de japanske angrepene over hele det sørvestlige Stillehav.

Det er ingen tvil om at krigen i Stillehavet betyr en voldsom belastning av alliert tonnasje, og denne belastning vil øke sterkt om råstoffområdene i Ost-India går tapt slik at olje og andre stoffer må fraktes til krigsskueplassen fra Amerika eller Den persiske Bukt. På den andre siden har japanerne de samme vanskeligheter, og de allierte har uten sammenlikning de største resurser.

Østfronten:

Tyske aviser har nå endelig offentliggjort et kart over fronten i Sjøvet-Samveldet, som er egnet til å forferde den som sammenlikner det med de kart som ble offentliggjort i høst. Kartet bekrefter på ingen måte den tyske påstanden at russerne bare har gått fram noen få kilometer. På den andre siden er kartet slett ikke riktig, det er trukket summarisk over enkelte tyske støttepunkter, men viser ikke den russiske framrykningen over Valdai-åsene, ikke den brede kilen sørøst for Smolensk og ikke det store gjennombruddet i Ukraina.

Overfor de okkuperte land har det nå satt inn en tysk propaganda da at tilbaketrekningen er slutt og at tyskerne igjen har gått til offensiven. I Tyskland selv er tonen imidlertid en annen, her understrekes det at de russiske angrepene er like alvorlige som noensinne. Motsetningene i propagandaen må formodentlig føres tilbake til at tyskerne på den ene siden trenger øket innsats fra andre folk, mens soldatene som er hjemme på permisjon i Tyskland (det er i øyeblikket nok så mange) er i stand til å fortelle hvordan situasjonen i virkeligheten er.

Det har vært relativt få nyheter fra fronten den siste uken. Voldsomme snøstormer har hindret større operasjoner, og russerne erklærer dessuten at de er opptatt med å forberede sine nye angrep mot Smolensk og Dnjepr. Alle lokale tyske motangrep er imidlertid slått tilbake og den russiske framgangen fortsetter. På Moskvafronten har russerne på flere steder nådd fram til frontlinjen fra før oktoberoffensiven satte inn, og på sørfrenten har det samme skjedd i en lengde av 200 km. Ubekreftede rykter forteller at Hitler har flyttet sitt hovedkvarter fra Minsk tilbake til Varsjawa.

På hele Leningrad-fronten foregår det hårde kamper, særlig i området rett vest for byen. Det russiske kavalleri spiller her en fremtredende rolle. Det blir meldt at betydelige tyske avdelinger er isolert og trues med tilintetgjørelse.

Smolensk er nå direkte truet ved angrep nordfra og sørfra. Hårde kamper pågår også om det viktige støttepunktet Rajev som nå er fullstendig omringet. Hitler har gitt ordre om at denne byen skal holdes for enhver pris, og forstyrrelser på mere enn et armekorps prøver fortvilet å slå seg gjennom. På veien Moskva - Smolensk står russerne 20 km fra Vjasma. Det raser fremdeles bitre kamper om Charkow, men russerne har her ikke hatt noen framgang den siste uken. Lenger sør rykker de derimot fram mot Dnjepr over en stadig bredere front, og de nærmer seg nå Poltava fra sørøst, og dermed jernbanen som fører vestover fra Charkow. De tysk-italienske styrkene som holder Stalino er nå praktisk talt omringet. Tyskerne har på sørfrenten mistet en stor del av sine beste elitetropper.

Opgavene over de tyske tapene er sterkt varierende. Det største er tapene av fly, som i de siste 2 måneder har ligget nellen 20 og 30 om dagen, et meget stort tall i betraktning av at den tyske flyvirksomheten er sterkt begrenset. Tapene av soldater overstiger neppe millionen i løpet av den russiske offensiven, det vil si mindre enn de gjennomsnittlige tyske tapene i de forutgående 5 måneder. Dette betyr at kampene forløpig er av strategisk betydning. På den ene siden sparer tyskerne systematisk på sine folk, på den andre siden er det også temmelig små russiske styrker i aksjon. En bør derfor heller ikke overvurdere den russiske framgangen, avgjørende begivenheter kan en først vente til våren, og da er spørsmålet om hvem som står best rustet til offensiven. Lykkes det russerne å rette ut buen ved Vjasma, er faren for Moskva fjernet, og lykkes det dem videre å jage tyskerne ut av Kursk og Charkow tilbake til Dnjepr, vil

muligheten for et framstøt mot Kaukasus være meget sterkt redusert. Men selv om dette ikke skulle lykkes, har russerne nå langt de største styrkene i reserve, som skal settes inn når russerne finner tiden inne til en offensiv av virkelige dimensjoner.

De politiske kampestøperne.

De har under stor henrykkelse inntatt sine plasser ved kongens bord og er gått i gang med å utstede lover. Deres myndighet er desverre alt annet enn ubegrenset, men det er ikke deres umiddelbare stolthet og glede. De får ikke lov til å legge seg bort i landets økonomiske liv, i sosialpolitikken eller utenrikspolitikken, men det er stort nok det oppdraget de har fått: å hjelpe til med nazifiseringen av vårt land etter de små råd som herr rikskommissæren hvisker dem i øret.

Vi har siden "statsakten" fått flere ganske vidtrekkende lover, men det er enda ingen grunn til å ta dem særlig høytidelig. Loven om nasjonal ungdomstjeneste er naturligvis i og for seg en uhyggelig historie som under visse omstendigheter burde ha fremkalt den aller sterkeste motstand, men alt tyder på at den fulle virkeliggjørelse av loven tilhører framtiden, og mange ting kan ha skjedd før NS får bygd opp det apparatet som trengs. Og vi kan føle oss trygge på våre barns motstandskraft den korte tiden dette i verste fall vil stå på. Men naturligvis dreier det seg om en åndelig sedelighetsforbrydelse, og det er ikke morsomt ikke å kunne beskytte barna mot det. Det får bli foreldrenes og lærernes oppgave å skape den motvekt som måtte trengs.

Det nyelærersambandet er også et ledd i den samme nazifiseringskampanjen, som vil vise seg å være like mislykket som alle andre. Lærerne vil nok vite å ta brodden av et hvert forsøk på å påvirke undervisningen, og de er beredt til å ta konsekvensene av de konfliktene som kan oppstå. Det er enda ikke klart på hvilken måte dette sambandet skal skapes og alle lærerne automatisk vil bli medlemmer eller om det kreves en individuell innmeldelse. Liknende lover er også på trappene for andre faggrupper og erverv, og lærernes holdning vil derfor ha betydning ved det eksempel som derved skapes.

Intet som blir gjort kan lenger ha noen chance for å knekke motstanden, men det kan ikke innskjerpes ofte nok at det nå fram for alt gjelder å opptre ansvarlig og bevist. Vi skal ikke innlate oss på unødige og provoserende aksjoner som bare bidrar til å svekke vår front - enten det at den blir splittet eller ved at våre beste folk sperrés inne på saker som ikke er offret verdt. Vi har råd til å føle oss sterke og til å gå langt fram, den tid er over da det først og fremst gjalt å beskytte det norske folk mot nazifiseringen, nå er det forberedelsene til sluttkampen som gjelder og hensynet til den framtid vi skal bygge når krigen er over. Det er ikke uten betydning at lærerne, legene o.s.v. blir i sitt arbeid, og vi må ikke tro at vi med faglige aksjoner på noen måte kan svekke tyskerne. Vi skal vente til tiden er inne, holde fronten sterk og samlet, øye av når det er det klokkeste, men ikke gi oss når det kommer en påkjenning og det gjelder en sak som vi vet er viktig. Da må vi være forberedt på å ta alle de konsekvenser som utspringer av krigssituasjonen.

Nasjonal Samling har riktignok fått sin "slottshird", men det er lett å merke at quislingene er skuffet over de begivenheter som skulle betegne inngangen til Norges nye storhetstid. Det hele var adskillig mindre pompøst og betydningsfullt enn de var blitt løvet, de begynner å bli redde for at alt skal gå akkurat som før, og selv den utlovede hevnen over motstanderne har latt vente på seg. Riktignok har Terboven sloppet ut en del av de 3000 politiske fangene her i landet for å få plass til de nye som skal inn, men det er fare for at dette blir en rent tysk affære som ikke gir de brennende NS-sjelenes noen mulighet for å utfolde seg. Det var fort sagt en skuffelse.

På en eller annen måte er det kommet en kjelke i veien. Det er neppe noen tvil om at begivenhetene den 1. febr. etter den opprinnelige planen skulle hatt et langt viktigere innhold. Quisling skulle ha blii det nye selvstendige Norges historiske fører, både fra norsk og tysk hold skulle fredsslutningen bebudes, og Terboven skulle fått en formelt mere beskjeden funksjon. Samtidig skulle det med ett slag ryddes kraftig opp blandt

statsfiendene, slik at rikets storhetsdag ble den rette blanding av begeistring og redsel.

Isteden ble det med ministerpresidenten. Norge er ikke blitt erklært selvstendig, og Terboven har fremdeles større makt enn f. eks. riksprotektor Heydrich i Böhmen-Mähren. De tyske kommentarene er merkelig forbeholdne, og det er blitt helt stille med snakket om fredsslutningen. Tyskerne skal vareta Norges utenriksrepresentasjon. Det er også påfallende at provokasjonene natten til 2. febr. hittil har vært uten konsekvenser.

Det er vanskelig å hvite hva grunnen til denne programforandring kan være. Det ser ut som om det opprinnelig var meningen at det skulle ha skjedd visse ting fredag og lørdag før statsakten, som i siste øyeblikk er blitt utsatt, og talene på Akershus bar også et sterkt preg av å være improviserte. Det har da sannsynligvis også sammenheng med dette at Terboven og Quisling i hurt og hast reiste til Berlin 2. febr. istedenfor å overvære festforestillingen i Nationalteateret. En må gå ut fra at forutsetningene har sviktet på et eller annet punkt, og en fristes da til å gjette at bakgrunnen for den lille norske statsomveltning var visse militærpolitiske betraktninger som plutselig måtte revideres. Kanskje har Tyskland enda ikke båret til å ta de konsekvensene som en regnet med ville bli resultatet når de mere omfattende planer ble satt ut i livet.

Det kan i denne forbindelse ha sin interesse å nevne at det på flere hold i utlandet har oppstått visse misforståelser med hensyn til de mystiske "attentater" etter statsakten, nemlig at det skulle dreie seg om et norsk svar på utfordringen fra Quisling og Terboven. Det finns vel neppe noen her i landet som ikke er klar over at det ikke forholder seg slik, og som ikke også vet at slike aksjoner utelukkende virker mot sin hensikt. Det er fienden, som har glede av dem, derfor er det også han som benytter seg av dem.

Offiserene.
som for en tid siden ble tatt som gisler, ble fredag den 6. februar sendt til Tyskland. Det var ca. 100 fanger med i transporten, derav 79 offiserer. Blandt de øvrige fanger var også høiesterettsadvokat I. B. Hjort.

Partiets motto.
Gårdbruker Rognerud i Østre Toten ble nylig på et representantskapsmøte i Toten Potetmelfabrikk bebreidet at han hadde solgt hele sin potetsavling så han ikke var istand til å levere til fabrikk det kvantum som han pliktet som andelseier. Da potetmelfabrikk bare skal betale ca. 9 øre pr. kg. mens Rognerud har fått en pris på 15 øre og mere, er det ikke bagateller han har tjeint på denne måten. Rognerud er NS.-mann og ordfører i kommunen, men han er ikke vant til å uttrykke seg så diplomatisk som sine kampheller. Han svarte bunt fram: I tider som nå må ein jo fyst og framst tenke på seg sjøl.

v - V - v

Krigsoversikt pr. 17. februar.

Singapores fall og nederlaget i Dover-stredet har ført med seg en flom både av kritikk og pessimisme i England og de allierte land. Hvor meget av kritikken som enn kan være berettiget, blir det i de ledende allierte kretser ikke lagt skjul på at den stemningsbetonede pessimisme og optimisme som tar hver gunstig begivenhet om krigens vendepunkt og overdimensjonerer hvert nederlag tilsvarende er en farlig svakhet.

Det var tydelig at Churchill i sin kringkastingstale 15. febr. da han meldte om Singapores kapitulasjon, hadde vanskelig for å dempe sin irritasjon. Han minnet om at det russiske folk hadde gjennomgått langt større prøvelser og lidelser enn det engelske og at situasjonen tross alt aldri hadde sett så mørk ut for England som for russerne den gang Kiev var falt og de tyske armeene stod utenfor Moskvaskyterier. Men likevel hadde det ikke vært den aller ringeste svikt i russernes rekke, samlet sluttet de opp om sin ledelse hvis stilling var urokkelig etter fire måneders uavbrutt motgang, og tyskerne lette i hver by, i hver landsby etter en Quisling de kunne bruke, men de fant ingen. Kunne ikke det engelske folk med sine demokratiske tradisjoner møte motgangen med tilnærmevis den samme faste holdning, så var det en feil et sted i det engelske samfunn.

Churchill la ikke skjul på de store vanskeligheter som reiste seg ved at Japan var kommet med i krigen, og han innrømmet også at han på flere områder hadde undervurdert Japans styrker. (Noe som hva Churchill ikke nevnte - utvilsomt må tilbakeføres på de temmelig svake representanter for det britiske imperium som tidligere hadde ledelsen i det fjerne østen). Statsministeren sa imidlertid en annen ting som tydelig avslører en politisk svakhet som har gjort seg gjeldende i alle demokratiske land; en sviktende forståelse av nazismens vesen. Han sa nemlig at når Japan hadde unnlatt å angripe England på det tidspunkt da det var svakest, hadde han ikke trodd at japanerne ville gjøre seg skyldig i en slik galskap som å angripe både England og USA. Det er tydeligvis vanskelig å få inn i hodet at det nettopp er gale mennesker vi kjemper mot, som blindt styrter seg selv i ulykke for å få anledning til å sette verdener i brand. Vår kamp mot nazismen kan aldri bli effektiv før vi opphører å betrakte dem som normalt tenkende og handlende folk.

I en tale i Underhuset 17. febr. kom Churchill inn på sjøslaget i Kanalen. Han fastslo en del åpenbare kjennsegner som den stemningsbestemte kritikken har lukket øynene for. Langsomme britiske konvoier passer hver uke innen rekkevidde av det tyske artilleriet ved Dover-stredet, det skulde vel da ikke være større risiko for hurtiggående slagskip. Og ingen kunne vel være tilhenger av en slik galskap som det ville være å holde større flåteenheter stasjonert i Kanalen, dag og natt utsatt for fiendens flyangrep. De tyske skipene kunne hele tiden holde seg nær land, beskyttet av det tyske kystforsvaret, og selv om en kunne beklage at det ikke var lykkes å senke noen av de store krigsskipene, forela det ingen grunn til å hevde at ikke alt var gjort fra engelsk side som kunne gjøres når det gjaldt effektivt angrep. De engelske marinemyndigheter kunne trygt fastslå at de store engelske tapene (42 fly) ble mere enn oppveiet av det som var oppnådd. De tyske krigsskipene var drevet vekk fra sine Atlanterhavs-baser, og det var etter all sansynlighet tilføyet nye skader som vil holde dem ute av funksjon for temmelig lang tid.

Det er forøvrig av Churchill og av andre ledende allierte statsmenn understreket at en må være forberedt på at også de kommende måneder vil bringe nye nederlag og nye prøvelser, men det gjelder aldri å glemme at det ikke dreier seg om avgjørende begivenheter. Fienden kan kanskje endog erobre Java, Australia, stenge Burmaveien, ha nye store framganger i Sovjet-Samveldet, vinne nye seire i Midelhavet og rette kraftige slag mot den nære Orient, men de kan ikke vinne krigen. Enda er imidlertid krigen for de alliertes vedkommende hovedsakelig en rustningskrig, og her er framgangen imponerende.

Stillehavet.

Den 8. febr. trengte japanernes styrker over på Singapore-øya og den 15. kapitulerte forsvaret etter en ukes fantastiske kamper, og dermed

har japanerne oppnådd sin mest betydningsfulle seier hittil. Det er ellers karakteristisk for gehalten i de japanske kommuniker at det ble meldt om Singapores fall fem dage før det virkelig faht sted, for å få anledning til å feire begivenheten på Japans nasjonaldag.

En regner med at de allierte ved kampene på Malakka og på Singapore-øya mistet 100.000 mann i falne og fanger, dette er et alvorlig slag, men det synes ikke å kunne være noen tvil om at den fristen som de allierte derved skaffet seg var av stor betydning. I de allierte land har det vist seg en viss forbauselse over at Singapore ikke var istand til å holde stilling en lenger, og det er fra mange hold blitt reist adskillig kritikk. Det er vanskelig å kunne ha noen mening om berettigelsen i denne kritikken, det er en kjennsgjerning at Singapore var dårlig utstyrt både med tanks artelari og ammunisjon, men også at England tross alt har mange andre støttepunkter å forsvare av minst like stor strategisk betydning som Singapore. Etter at det lyktes å sette flyplassene på Singapore-øya ut av funksjon var utfallet av kampene i virkelighetengitt. Ingen vil benekte at det var en feilregning at øya ikke var blitt befestet mot fastlandet, men da betydningen av denne mangel var avsløret, var det i hvert fall for sent å reise uinntagelige forsvarsverke. Dermed var Singapores endelige skjebne i alle fall besglet, og de allierte kunne ikke innlate seg på å binde flere styrker der (så meget mer som de selv ikke ville kunne ha noen nytte av flåtehavnen lenger) uten livsfarlig å svekke andre viktige fronter, i første rekke Burma og Java.

Samtidig med Singapores fall innledet japanerne et voldsomt angrep på den nederlandske øya Sumatra. De fallskjermtropper som først ble sloppet ned for å sikre kontrollen over de veldige oljeanleggene ved Palembang (med noen av verdens største oljeraffinerier), ble helt tilintetgjort, men to dager etter lyktes det japanske styrker som ble landsatt nord for Palembang og drog oppover elven, å erobre byen - riktignok etter at alle industrielle anlegg var tilintetgjort. Senere er japanske styrker landsatt lenger sør-øst på øya.

Etter en ukes relativ stillstand har kampene i Burma blusset opp igjen med stor heftighet. Det har lyktes japanerne å sette over Salvin-elva lengst i sør å erobre byen Martaban. De har også kunnet landsette en mindre styrke nordvest for byen. Japanerne rykker nå frem langs jernbanen fra Martaban til Ragoon, og de står nå foran byen Thaton ved Bilin-elva. Herfra er avstanden til Ragoon 200 km. Lenger nord holder de kinesiske styrkene sine stillinger langs Salvin-elva. Store engelske og indiske forsterkninger er kommet fram til området øst for Ragoon, og det er fra engelsk hold gitt uttrykk for at dette avsnittet av fronten i lang tid vil være det viktigste i hele Stillehavs-krigen. Etter Singapores fall må en regne med muligheten for et japansk angrep mot Ragoon fra sjøen, Truslen mot Burma har ført til en voldsom forsvarsstemning i den indiske befolkning, og både Kongress-partiet og dem muhamedamske Ligas ledere har tydelig gitt uttrykk for det indiske folks vilje til å kjempe mot angriperne. En mill. indere står nu under våpen, og et langt større tall er under utdanning. Stemningen for en foreløbig bileggelse av konflikten mellom hinduere og muhamedanere og av kampen mot det engelske overherredømme vokser i alle kretser, og særlig har kongress-partiets leder, sosialisten Nehru, meget klart gitt uttrykk for den oppfatning at kinesernes og russernes kamp også er indiernes kamp. General Tsjang-Kai-Sjek har hatt nye konferanser med Nehru, Gandhi og lederen av Ligaen.

På Philippinene forbereder japanerne ett nytt voldsomt angrep mot Bataan-halvøya, innledet med et kraftig artilleribombardement og uavlatelige flyangrep. Amerikanerne har imidlertid forskanset seg sterkt i naturlige forsvarsstillinger, og japanerne må være forberedt på meget store tap om de forsøker å storme stillingene.

Om framstøtet mot Australia foreligger intet viktig nytt, men japanerne har foretatt nye landstigninger i Bismarckøyane. Kampene om Makassar på Celebes og om Amboina-øya i Molukkene fortsetter fremdeles.

Japanerne har nå herredømme over praktisk talt hele det ost-indiske oljeområdet som kan skaffe tilstrekkelig olje til Japans krigsforbruk. En bør ikke legge for stor vekt på at alle anlegg er blitt ødelagte, da det ikke er forbundet med særlig store vanskeligheter å reise dem igjen. En annen sak er om japanerne kan løse transportproblemet, men en gjør vel

klokest i å regne med at noen umiddelbar oljemangel vil ikke oppstå, dette løser imidlertid ikke de andre råstoffvanskeligheter som allerede nå har en tendens til å lamme hele de japanske rustningsindustrien. For de allierte reiser de siste tapene en stor vanskelighet nemlig å få den oljen som trengs til krigsførselen i Stillehavet, transportert den lange vei fra USA eller Iran. Dette vil legge beslag på et stort antall tankskip som hårdt treng til andre formål.

Tross nederlagene vil krigen i Stillehavet gå sin gang omtrent etter beregningene. Blir Java og Burma-veien erobret kan krigen her bli meget langvarig, men en må ikke glemme at det er krigen i Europa som er avgjørende. En bør også huske på at de allierte også i østen har Sovjet-Samveldet i bakhånd, som på det riktige tidspunkt utvilsomt vil kaste sine styrker inn i kampene. Den russiske østarmeen teller 50 fullt utrustede divisjoner med et stort antall fly som ikke er overført til kampene i vest. Det blir meldt at det for øyeblikket blir arbeidet intenst med å lage nye flyplasser langs den russiske Stillehavskyst, som også med tiden vil bli baser for engelske og amerikanske fly. Den russiske Stillehavs-flåten, som bl.a. teller over 100 ubåter, vil også være en faktor av stor betydning.

Middelhavet.

I de siste ti dager har det vært temmelig stille på fronten i Nord-Afrika. Begge parter har vært opptatt med å føre frem forsterkninger og å utbygge forbindelseslinjene. I de siste dagene blir det meldt at general Rommel samlet store styrker omkring Mekili, og det er også ellers flere ting som tyder på at en står foran en ny sterk aktivitet på denne fronten.

Ellers viser begge parters forberedelser at mere omfattende begivenheter er i gjære. Det er kommet betydelige britiske forsterkninger til Irak og Syria, og det gjøres store anstrengelser for å utbygge vei- og jernbanelinjet i det nære østen. I Tyrkia vokser uroen, og det meldes om intense militære forberedelser. I Bulgaria er det nå samlet en halv mill. tyske tropper, og det blir bygget autostradaer gjennom landet til den tyrkiske grensen. General Antonescu besøk i Berlin blir satt i forbindelse med tyske krav om nye rumenske tropper som skal settes inn i aksjonen i det nære østen. Pålidelige opplysninger sier også at tyskerne har ytterligere en halv mill. mann i Sør-Hellas og en halv mill. i Sør-Italia, og at de ialt har 5000 fly på dette avsnitte. Det er nylig innledet en voldsom aksjon mot de frie serbiske styrkene, men det foreligger enda ingen meldinger om utfallet av kampene.

Også i det vestlige Middelhav foregår det fremdeles en livlig virksomhet. Den portugisiske diktatoren Salazar har i Sevilla diskutert situasjonen med general Franco, men det ser ut, som om forhandlingene har hatt et negativt resultat. Også Franco ønsker å holde Spania utenfor krigen, men han frykter fram for alt et samarbeide med aksemaktene fiender som nødvendigvis vil styrke hans motstandere i Spania som på forhånd er temmelig ubegjavelige. Over hele Spania går det en veldig antitysk stemning, og det er på denne bakgrunn en bør se Francos siste tale om kampen mot bolsjevismen. En bør derfor regne med at den spanske regjering vil fortsette med sine balansefunster, men at den om den blir presset tilstrekkelig hardt, vil bøye seg for aksemaktene. I Frankrike er stillingen enda uklar, og Vichy-regjeringen svinger fram og tilbake under tysk og amerikansk press.

Stfronten.

I Sovjet-Samveldet er situasjonen for øyeblikket noe uklar på grunn av russernes meget knappe meldinger. Det er utstedt forbud mot at det i oversiktene over kampene blir nevnt noen stedsnavn, det forbudet gjelder også alle utenlandske korrespondenter. Likevel er det mulig å danne seg et omtrentelig bilde av utviklingen.

På nord-og midtfronten hersker det enda sterk kulde, mens det sør har satt inn en periode av tøver, som imidlertid ikke behøver å bety at vinteren er over. Den russiske offensiven fortsetter, til dels med større kraft enn før, på nordfronten og midtfronten, mens det tydeligvis har avtatt noe i Donetz-avsnittet, hvor det har vært noget lokal tysk framgang. Om Morkow, Orel og Kursk som tyskerne holder, raser det harde kamper, uten at det har inntrådt noen endring i situasjonen. På Krim har begge parter gått til motoffensiv, russerne har gått noe fram ved Sebastopol. På finskefronten

har den russiske offensiven øket i voldsomhet, og tross flere eventyrlige finske meldinger, har de gått noe fram. Meldinger fra Finland understreker den alminnelige pessimismen, som skyldes at finnene ikke kan forestille seg noen som helst lykkelig utgang på krigen. Det har også gjort et sterkt inntrykk at betydelige finske styrker er overført til midtfronten, uten at finnene til gjengjeld har fått øket tysk støtte.

I øyeblikket raser de hårdeste kampene på Leningrad-fronten særlig i Schlüsselburg-avsnittet. Lenger øst har russisk kavalleri trengt gjennom den tyske ringen, og den korridoren som er oppstått, er senere blitt utvidet. Også Leningrads forsvarere har gått til angrep, til dels støttet av Østersjø-flåten, og beleirerne er over alt trengt noe tilbake. Sør for Ilmensjøen fortsetter den russiske frammarsjen vest for Staraja Russa, og russerne står her like foran det viktige jernbaneknutepunktet Dno (som etter uoffisielle meldinger er erobret) 60 km. vest for Staraja Russa.

På midtfronten er bildet temmelig uklart, men det er sannsynlig at Vjasma, Rsjev og Brijansk enda holder, mens derimot Veliki Luki er erobret. To russiske kiler er blitt drevet helt inn i Kviterussland, nord og sør for Smolensk som på begge steder er blitt forbigått. En kile strekker seg 100 km. sørvest for Veliki Luki og her står russerne nå 50 km. nordvest for den viktige byen (Veliki) Vitebsk, en annen går fram til et punkt 75 km. sørvest for Roslavl og 100 km øst for Mogilev. En får derved et ganske eiddommelig frontbilde, i midten strekker en tysk kile fra Smolensk seg 300 km østover, omgitt av to russiske kiler som heller ikke er særlige brede, med andre ord en ytterst labil situasjon som etter en rent geografisk betraktning kan føre til katastrofer for begge parter.

På sørfronten tillater ikke værforholdene større operasjoner, men i de siste dagene blir det meldt at Timosjenko har satt inn med omfattende tankangrep i retning av Poltava. Det ser ikke ut som om russerne i den siste uken er rykket nærmere Dnjepr. På den sørlige delen av sørfronten er det satt inn en tysk offensiv i retning av Vorosjilovgrad, men det er foreløpig ingen ting som tyder på at angrepet er alvorlig.

Begge parter setter nå inn betydelige forsterkninger, og kampene er for begge kommet inn i en kritisk periode. Holder de tyske stillingene ved Taganrog, Stalino, Charkow, Kursk, Orel, Brijansk og Smolensk er tyskerne i virkligheten ikke blitt nevneverdig svekket ved retretten, de har gode tilførselslinjer til å føre fram forsterkninger, og de russiske kilene vil være sterkt truet. Faller disse støttepunkter imidlertid, eller blir veien vestover avskåret, truse hele den tyske hæren med et katastrofalt sammenbrudd, som ikke bare vil umuliggjøre enhver vår-offensiv, men som også vil bringe russerne inn på polsk område før en vet ord av det.

Den avgjørende kampen om disse tyske hovedpunktene må en vente i løpet av mars, som vil bli en av krigens viktige måneder. Russerne har ført fram sine reserver som etter øyenvitners beretning skal være utstyrt med en imponerende mengde tunge våpen, til stillinger like bak fronten, og disse bevegelser har kunnet forgå relativt uhindret på grunn av den reduserte tyske flyvirksomhet. Det blir meldt at av de 8000 fly som tyskerne opprinnelig hadde ved østfronten, har de nå bare 4500 igjen og disse blir lite benyttet på grunn av kulden.

Statsakten som forsvant,

Den nybakte ministerpresidenten har sammen med sin stab foretatt en reise til Berlin, hvor han er blitt mottatt som en tredjerangs innødt fyrst. Hans Høyhets besøk vakte temmelig liten interesse i rikshovedstaden, og de tyske kommentarene har vært lite overstrømmende, Norges storhetstid har begynt med slappe seil. Våre quislinger gremmer seg fremdeles over at de store begivenhetene som var blitt forespeilet, enda ikke har meldt seg.

Ett spørsmål opptar idag den sensasjonshungrige verden: Hvor ble det av statsakten i Berlin fredag kl 13 som høytidelig var blitt kunngjort dagen før? Har der Herr Ministerpresident vært utsatt for et skjendig komplot, eller har man funnet at tidene ikke innbød til slik felles munterhet? Riktignok fikk han oppleve den lykkelige å tilbringe hele tre klokketimer i samme rom som sin Führer, men tro om ikke en og annen av våre egne tross alt hadde håpet på enda mere? Vi husker hvordan førstestremievinneren i

"Fritt Folk"s abonementskampanje skulle få tilbringe en hel dag med Quisling så vi kan vanskelig oppfatte de tre timer som annet enn en trøstepremie. For man vil vel ikke kalle det en statsakt, at Quisling av et papir leser noen intetsigende ord like opp i ansiktet på føreren som umiddelbart i forveien har sensurert den samme talen?

Det er ikke lett å bli klar over hvilken virkelighet som ligger bak de besynderlige statsaktene, men det er ingen tvil om at konkrete krigspolitiske overveielser har kullkastet de ganske vidtgående planene som var under forberedelse. Det hele begynte med Hitlers tale den 30. januar, hvor han ifølge Wilhelmstrasse skulle komme med en oppsiktsvekkende erklæring om Europas nyordning og de okkuperte lands stilling. Dagen før ble det imidlertid plutselig erklært at tiden enda ikke var inne til å ta opp disse spørsmål, og talen ble derfor bare det vanlige intetsigende snakk. Denne kuvending hadde straks til følge at også programmet i Norge ble helt revidert, begivenheten utsatt fra fredag til søndag og redusert fra en erklæring om selvstendighet og fredsslutning til en simpel utnevnelse av en ministerpresident. Samtidig satte tyskerne seg plutselig skarpt imot hele den planlagte hevnterror fra NS.s side. Siden statsakten på Akershus har alle kommentarene vært overordentlige tåkete, men det har i hvert fall ikke vært et ord om fredsslutning med Tyskland eller at Norge skulle ha fått en annen statsrettslig stilling. Alt skulle gåpenbart gå akkurat som før.

Hva som lå bak denne programforandring kan vi ikke vite, men vi kan gjette at det dels var en endring i de alminnelige krigspolitiske perspektivene, dels en dyp mistro til Quisling og NS, som vokste etter at quislingene var blitt forelagt konsekvensene av det som skulle skje. Det ser ut som om Quislings besøk i Berlin var et forsøk på å tale NS.s sak overfor de tyske rikslederne, men det er i hvert fall klart at dette forsøket ikke falt heldig ut. "Völkischer Beobachter" skriver (at dette forsøket ganske kjølig i sine kommentarer at spørsmålet om en separatfred med Norge i øyeblikket ikke er aktuelt, det kan være tidsnok å ta det opp når den nye norske regjering har fungert en passelig tid. Og det eneste nordmennene selv kan fortelle de har fått ut av besøket, er en tysk forsikring om at Norge nok en gang i tiden skal få bli selvstendig.

Det er tydelig at det har vært hensikten med den planlagte forandring i Norges stilling til Tyskland å stille bestemte krav til nordmennene, som tyskerne imidlertid etter hvert er blitt klar over at NS. ikke var istand til å oppfylle - og dermed er planen foreløpig oppgitt. For quislingene har dette vært en grenseløs skuffelse, og en har i det siste ukene sett flere eksempler på sterk friksjon mellom tyskerne og NS. som gjør fortvilets forsøk på å trumfe gjennom en mere "norsk" linje i administrasjonen. Det er synd at denne gripende tragikomiske begivenhet ikke har mere interesserte tilskuere en de norske folk.

De tyske planene med Norge er altså sannsynligvis oppgitt i første omgang, men de kan når som helst bli tatt opp igjen om situasjonen skulle ligge til rette for det. Det er ingen tvil om at Norge i de siste månedene igjen har rykket nærmere krigens sentrum, og det kan hende at det i sammenheng med vårens store krigsbegivenheter også i Norge vil finne sted forandringer av mere eller mindre gjennomgripende karakter. Foreløpig er det tydeligvis meningen at NS skal gis noe friere tøylar enn før for å bringe på det rene om det overhodet er mulig å la Quisling spille en selvstendig rolle i Hitlers krigspolitik. Tyskerne vil sikkert komme til det resultat at det ikke er mulig, men det kan være de likevel finner noe nytt å bruke ham til - en kortvarig hovedrolle i komediens siste akt.

Vi skal beskytte barna våre.

Lørdag den 7. febr. utstedte "Quisling-regjeringen" en "lov" om nasjonal ungdomstjeneste. Alle norske barn, gutter og jenter, mellom 10 og 18 år skal hver dag i fler eller færre timer fritt kunne påvirkes av Nasjonals Samlings utlærte agitatorer og oppdras i nazisme.

Over hele landet har det reist seg en storm av forbitrelse blandet med en viss følelse av maktesløshet. En spør seg selv: Hva nytter det vel å sette seg opp mot dette? I alle hjem blir dette spørsmålet stillet med uro og engstelse. Hvordan kan vi hindre an NS tar fra oss barna? Folk har en riktig følelse av at hvis vi ikke sier stopp her og setter hardt mot hardt, så underskriver vi vår egen dødsdom som frie mennesker og utleverer landet til trelldom og elendighet.

Det er da riktig at fastslå et par beroligende kjennsgjerninger. For det første vil det gå adskillig tid før denne loven kan settes ut i livet, NS. har ingen muligheter for straks og stable et slikt veldig apparat på benene. Vi befinner oss dessuten i en krigssituasjon hvor situasjonen for andres fra måned til måned, og hvor nazistenes muligheter for herjinger og undertrykkelse i alle fall er underlagt en temmelig kort tidsfrist. Allerede av den grunn er chansene for at det skal lykkes å lage nazister av våre barn nokså små.

Men noen skade kan de tenkelig gjøre, om de får lov til å ture fram som de vil. Men det skal de ikke få lov til. I denne tiden som nå kommer, har for det første lærerne og foreldrene en veldig oppgave: gjennom oppdragelsen og undervisningen å styrke barna til de påkjenninger som kan komme fram for alt har lærerne her en oppgave som går foan alle de fagelige aksjoner som situasjonen ellers kan kreve, og det må sørges for at det i alle skolekretser skapes en klar forståelse for den innsatsen som her må ydes.

Men dessuten må vi være forberedt på å mobilisere alle krefter for å møte den nazistiske aksjonen når den skal settes ut i livet. Vi kan ikke vite hvordan forholdene vil være her i landet på det tidspunkt, men det kan bli aktuelt å reise hele folket til en åpen kamp mot dette barnarøvet, til en kamp hvor vi må være forberedt på å ta alle konsekvenser, selv de alvorligste. Alle foreldrene kan være trygge på at ingen ansvarlige norske kretser vurderer faren, at alle motaksjoner som er mulige i den givene situasjon vil bli overveiet og at den rette parolen vil bli gitt i god tid. Blir det nødvendig, vil kravet komme om en solidarisk aksjon fra hele folket uansett de forholdsregler fienden tar.

Det er ikke vanskelig å forstå hvor NS. vil hen med sin nye lov. Også selv kan de ikke knekke, men de håper å kunne ta fra oss de lojale ungdomene våre. En vil kanskje si at ungdomene føler helt som vi - de vet hva det gjelder de lar seg ikke påvirke - og dessuten kan jo vi også påvirke dem. Vi som er far og mor skal nok vite å bevare barna fra å falle for nazistenes latterlige agitasjon.

Men millioner av tyske foreldre sa akkurat det samme da de sto overfor samme problemet i 1933. De trodde at de skulle kunne bevare sine barn sinn frelst gjennom påvirkningen. Resultatet kjenner vi bare så alt for godt. Ikke bare ble barna oppdratt til overbeviste, troende nazister, men foreldrene ble også i sin tur påvirket av barnas begeistring for det nye slik at de enten selv gikk over eller sank ned i en så dyp sløvhet at selv ikke de mest hårreisende utslag av barbariet kan få dem til å reagere lenger. Gir vi etter på dette punkt, vil NS. oppdra vår barn til å bli nøyaktig lik de tyskere som falt over Norge som en sulten gresshoppesverm den 9. april 1940 - som baner seg vei ved hjelp av forredere, som ikke skyr noe middel hvor gement det enn kan være, som vinner sine seire dekket av vergeløse kvinner og barn, sårete og syke, som fengsler, mishandler, piner og myrder for fote. Slik skulle våre barn bli?

For å danne oss et begrep om hvordan dette kan gå til, trenger vi bare å studere det tyske system som NS. slavisk kopierer. Hvordan så dagen ut for et barn mellom 10 og 18 år (eller rettene mellom 6 og 18, for senere skal naturligvis også seksåringene "innkalles til tjeneste"), hvordan hadde de det i Tyskland fra 1933, og utover? Om morgenen blir barna stelt hjemme får sin frokost og sin skolemat og drar på skolen. Her blir det i undervisningen, i alle fag (også bortsett fra de direkte politiske) proppet med propaganda. Lærebøkene er forfalsket og lærerne under partipisken. Etter skolen hjem til middag, mor har nok å gjøre med huset, far er ikke hjemme. Straks etter middag bærer det avsted til den lokale avdelingen av Hitlerjugend eller Bund deutscher Mädel eller liknende, og her foregår den virkelige "oppdragelse". Men en må ikke tro at ungdomene sitter stille og hører på timelangkjedelige propagandaforedrag. De nazistiske ledere kan sin kunst. Barnas lyst til å leke og noe seg, til sport og underholdning blir stillet tilfreds - og ved siden av nyttes samværet til direkte og indirekte propaganda. Organisasjonens lokale er blitt sentret for hygge og moro, og lederne er erfarme og har lang øvelse i å vinne barnas tillit. Det blir organisert lek og dans, sang og musikk, teater og kino, utflukter og sport, sport og atter sport. Litt etter litt, før eller senere, kommer barna under deres innflytelse, de beundrer og ser opp til dem, de idealiserer dem og til syvende og sist tror de på dem. Barna blir tatt til side - fem minutters "fortrolig" samtale. Hvorledes har

du det hjemme? Hva sier mor og far til det du forteller? Hva snakker de ellers om? Og hvis barnet kan betro lederen noe, en eller annen ting hjemmefra som siden utnyttes til press på foreldrene, så blir det belønnet fremmet til troppsfører, får et særskilt ærestegn eller liknende. Det stimulerer, det får de andre barna til å høre bedre etter hjemme. Og så har vi det gående.

Etter møtet kommer barna hjem til kveldsmat - og lekser. Etterpå er de dødstrette og går til sengs. Hver søndag og i det meste av feriene blir det organisert turer og utflukter som barna må være med på. Og foreldrene - hvor blir det så av deres påvirkning som de lovet seg så meget av? De mister kontakten med barna sine - det drives en kile av mistillit inn i hjemmet. De får høre hva barna har rapportert om sine foreldre og de følger det fikk for disse - de blir forsiktige - det blir sagt: hysj, når en hører barna i trappen eller i sideværelset, og en begynner å snakke om noe annet. Slikt merker barna øyeblikkelig, og det styrker ikke tillitsforholdet.

Foreldrene må også betale utgiftene. Alt det forskjellige utstyr som skal til, uniformene, emblemer og merker, alle utgifter til spesialarrangemang, turer, underholdning av alle slag, må bestrides av hjemmet. En vakker dag får en beskjed om at den lokale fører eller leder har fødselsdag og så må en punge ut med et beløp til presang eller blomster.

Til slutt blir barna troende. De tror på det lederne forteller dem - og på alt det vanvittige vrøvlet. Folkefellesskapet, førerens guddommelige oppgave, dyrkelsen av "blod og jord", den ariske rase og alle de uhyggelige fordømmer. Og når de en gang tror på det, likgyldig hvor urimelig og usann det er, kan troen ikke røkkes ved argumenter. Denne troen må smuldre opp innenfra av seg selv, og denne prosessen er lang og oprivende, og det kan ta år og dag før de siste restene er borte. Og for sin tro er en villig til å ofre alt like til livet, særlig når en holdes i en uavbrutt svarmerisk oppagitert tilstand. Hven har ikke her i landet hørt tyskere lire av "grammofonplaten" som alle argumenter preller av på.

Slik har det sett ut i Tyskland fra 1933 og utover. Til de tyske foreldrenes forsvar kan en kanskje si at de ikke var klar over hva det betyr, vi har sett resultatet, vi vet hva vi utsettet barna våre for, og hvis vi ikke tar kampen opp, kan vi ikke skyte oss inn under uvitenhet om følgene. Og når oppgjøret raser henover Tyskland og dets allierte, da vil det ikke spores etter hvem som befalte og hvem som adlød, da blir alle skåret over en kam som ikke satte alt inn på å hindre ulykken.

Og barna våre, som er ubetinget i all sin lojalitet, vil først og fremst føle seg forrådt av far og mor. Og då såes straks den sed som under ledernes kyndige hender spirer og springer ut i mistillit mot foreldrene som utlevete dem.

Det er innlysende at det er mange forskjelligheter mellom Tyskland og Norge. Her er hjemmene ikke så isolert og makteløse som i Tyskland i 1933 da de stod like overfor en veldig folkereisning uten selv å ha noen moralsk makt med seg. Og her i landet harvden vesle Quisling-klikken knapt en ungdomsleder som helt vil være sin oppgave voksen, og det er så visst lite ved quislingene som kan begeistre og henrive. Og heller ikke vil nazistene ha noen mulighet for å kunne øve sin innflytelse særlig lenge, vi kan allerede øyne den dag de skal feies ut. Men noe kan de få gjort, ikke alle barn er like motstandsdyktige, ikke alle foreldrene har evnen til andelig å beskytte sine barn, nazistene kan enda klare å skape en kløft av mistillit i hjemmene og gi bana dype sår på sinnene.

Men det skal ikke skje: Det er enda for tidlig å slynge ut en parole, mennår den tid kommer, vil alle krefter bli satt i bevegelse for å hindre nazistene i å røve våre barn. Det vil da vise seg at det norske folk samlet har en kraft som selv ikke bødlerne kan kue, og fienden vil komme til å angre at han innlot seg på dette eventyret. Foreldrene bør ha den tillit til vårt folk at de med ro kan se fremtiden i møte, men i den næreste framtid må alle som har med ungdommen, å gjøre, huske at de har sin særlige, viktige misjon å styrke vår ungdom for den tid som kommer.

Bladskriftet NU for uken 6-12 februar skriver:

"Utnevnelsen av Quisling til ministerpresident er naturligvis et klart rettsbrudd og berører ikke på noen måte Norges forhold til andre land enn Tyskland. Det kan tenkes at man tvinger de land som er med i anti-kominternpakten til å godta den norske "nyordningen". Men helt utelukket er det at ikke-okkuperte land som vårt eget og Schweiz skulle godta det nye revolusjonære redime i Norge som utelukket støtter seg på tyske bajonetter. Noen "omvurdering" av vårt forhold til "nyordningen" i Norge skal ikke skje hvis de ikke makten i landet blir overtatt av de "nasjonale" som utlever opplysninger om Karlskrona festning til fremmed makt. Vidkun Quisling og hans menn er forlangst dømt av den samstemte svenske oppinion, og den dommen blir ikke revidert hvor høylydt en håndfull svenske quislinger enn krever det. Quislings tale på Akershus griper oss ikke. Den foranvarer ikke i det svenske folks holdning overfor de norske patrioter, hvis ittemodige frihetsskamp fyller oss med beundring og visshet om at den en gang skal belønnes med seier."

v - V - v

nr. 8.

2. årg. 1942

Krigsoversikt pr. 24. febr.

Den pågående krig virker revolusjonerende på alle begreper, og dens virkninger vil vise seg å være dyptgående og varige. Selve krigsførselen er overordentlig forskjellige fra tidligere krigers, og de nye krigs-krueplassene har dukket opp uventet og talsynelatende uberegnelig. Alt dette har ført til at det blir stillet helt nye krav til de militære og politiske lederne, og at mange av dem har vist seg å være ubrukelige i den nye situasjon. Men krigens omveltninger går også langt dypere. Vi opplever nå en fullstendig mobilisering av de krigførende nasjoners ressursar i en ganske annen grad enn før. Hele folket trekkes aktivt med i krigen, og hjemmefronten får en stadig mere dominerende betydning for krigsførselen. Dette trekker med nødvendighet vidtgående politiske og sosiale konsekvenser etter seg. Samtidig blir samarbeidet mellom de allierte nasjonene langt mere intimt enn det har vært under tidligere kriger, og dette fører med seg en utveksling av impulser, en sammensmelting av kulturer som vil komme til å være revolusjonerende. Til dette kommer krigens stadig tydeligere preg av å være en ideologisk krig, og de grunnleggende samfunnsproblemer blir derfor med uimotståelig kraft tvunget inn på hvert enkelt menneske. Krigen har ført til en voldsom politisk aktivisering av alle befolkningslag. Overalt gjør de samme tendensene seg gjeldene, og det er en kjennsgjerning at de politiske og økonomiske spørsmål her blir stillet, nøyaktig faller sammen med kravene om en mere effektiv krigsførsel. Det er hele folkets mobilisering om samfunnsoppgavene og deres rett til bestemmende innflytelse det dreier seg om, og alle de allierte maktene med deres vidt forskjellige kultur og forskjellige historiske forutsetninger, England, Sovjet, USA, og China marsjere her sammen mot de samme mål.

På denne bakgrunn må den siste engelske regjeringsomdannelse sees. Kritikken mot regjeringen har i de siste månedene øket voldsomt, den er til dels vært uberettiget og bundet i manglende innsikt i den foreliggende militære situasjon, men mere og mere har den samlet seg om noen få konkrete spørsmål: avgjørende mangler i krigsproduksjonen og manglene evne til å trekke de nødvendige konsekvenser av det foreliggende verdensoppgjør. Det som har funnet sted i England i de siste årene er en vidtgående endring i samfunnets struktur, en nedbrytning av de eldgamle klasseskillene og av de inngroddede fordommene mot andre raser og andre kulturer - det engelske samfunnets største svakheter. Det britiske imperium i dets gamle form er blitt en foreldet institusjon, en klamp om foten for den framtidige utviklingen, snarere enn en styrke, og Englands ledene statsmenn er fullt klar over dette forhold.

Omdannelsen av det engelske krigskabinettet er til dels ganske oppsiktsvekkende, men det er åpenbart at den i høy grad har styrket det engelske folks tillit til sin regjering, og Churchill har med full rett kunnet fastslå at det som er skjedd betyr at det er skapt en mere enhetlig ledelse av krigsførselen. Det mest oppsiktsvekkende er Stafford Cripps nye stilling som lordseglbevarer og underhusets leder. Rødt, om ikke formelt, blir Cripps den mektigste mann i regjeringen etter Churchill, og nettopp hans stilling som Underhusets leder gir ham stor innflytelse på den indre politiske utvikling i England. Cripps som er 53 år gammel, er en utvilsom politisk bevisførelse, og det er karakteristisk for den siste utviklingen i England at en som lenge har vært den engelske arbeiderbevegelsens "sorte får", har fått en så framtrædende stilling. Cripps har i alle år tilhørt Labour Partys venstre fløy, og på partiets landsmøte i Southport i april 1939 ble han ekskludert fordi han arbeidet for en folkefront som også skulle omfatte kommunistene (hvis politikk han forøvrig alltid har vært en skarp motstander av). I egenskap av regjeringens spesielle utsending i Moskva, og senere som engelsk minister samme sted, har han ydet et framragende arbeid, særlig i de vanskelige månedene våren 1941. Krigskabinettets andre nye medlem, Cripps' uttalt, som har ansvaret for forsynings- og produksjonspolitikken, var tidligere krigskabinettets representant i Kairo, hans styrke er at han gjennom lang tid har opplevd den engelske krigsmakten i aksjon under kampene i Nord-Afrika og på Balkan. Tre minisere går ut av kabinettet: Beaverbrook, Kingsley Wood og Greenwood, Beaverbrook fortsetter imidlertid som produk-

Tidsskriftet NU for uken 6-12 februar skriver :

"Utneynelsen av Quisling til ministerpresident er naturligvis et klart rettsbrudd og berører ikke på noen måte Norges forhold til andre land enn Tyskland. Det kan tenkes at man tvinger de land som er med i anti-kominternpakten til å godta den norske "nyordningen". Men helt utelukket er det at ikke okkuperte land som vårt eget og Schweiz skulle godta, det nye revolusjonære redime i Norge som utelukket støtter seg på tyske bajonetter. Noen "omvurdering" av vårt forhold til "nyordningen" i Norge skal ikke skje hvis de ikke makten i landet blir overtatt av de "nasjonale" som utleverer opplysninger om Karlskrona festning til fremmed makt. Vidkun Quisling og hans menn er forlenget dømt av den samstemte svenske oppinion, og den dommen blir ikke revidert hvor høylydt en håndfull svenske quislinger enn krever det. Quislings tale på Akershus griper oss ikke. Den forandrer ikke noe i det svenske folks holdning overfor de norske patrioter, hvis motmodige frihetskamp fyller oss med beundring og visshet om at den en gang skal belønnes med seier."

v - v - v

8.

2. årg.

Krigsversikt pr. 24. febr.

Den pågående krig virker revolusjonerende på alle begreper, og dens virkninger vil vise seg å være dyptgående og varige. Selve krigsførselen er overordentlig forskjellige fra tidligere krigers, og de nye krigsrupeplassene har dukket opp uventet og talsynelatende uberegnelig. Alt dette har ført til at det blir stillet helt nye krav til de militære og politiske lederne, og at mange av dem har vist seg å være ubrukelige i den nye situasjon. Men krigens omveltninger går også langt dypere. Vi opplever nå en fullstendig mobilisering av de krigførende nasjoners ressursurser i en ganske annen grad enn før. Hele folket trekkes aktivt med i krigen, og hjemmefronten får en stadig mere dominerende betydning for krigsførselen. Dette krever med nødvendighet vidtgående politiske og sosiale konsekvenser etter seg. Samtidig blir samarbeidet mellom de allierte nasjonene langt mere intimt enn det har vært under tidligere kriger, og dette fører med seg en utveksling av impulser, en sammensmelting av kulturer som vil komme til å være revolusjonerende. Til dette kommer krigens stadig tydeligere preg av å være en ideologisk krig, og de grunnleggende samfunnsspørsmål blir derfor med uimotståelig kraft tvunget inn på hvert enkelt menneske. Krigen har ført til en voldsom politisk aktivisering av alle befolkningslag. Overalt gjør de samme tendensene seg gjeldene, og det er en kjennsgjerning at de politiske krav som her blir stillet, nøyaktig faller sammen med kravene om en mere effektiv krigsførsel. Det er hele folkets mobilisering om samfunnsoppgavene og deres rett til bestemte innflytelse det dreier seg om, og alle de allierte maktene med deres vidt forskjellige kultur og forskjellige historiske forutsetninger, England, Sovjet, USA, og China marsjere her sammen mot de samme mål.

På denne bakgrunn må den siste engelske regjeringsomdannelse sees. Kritikken mot regjeringen har i de siste månedene øket voldsomt, den er til dels vært uberettiget og bundet i manglende innsikt i den foreliggende militære situasjon, men mere og mere har den samlet seg om noen få konkrete spørsmål: avgjørende mangler i krigsproduksjonen og manglene evne til å trekke de nødvendige konsekvenser av det foreliggende verdensoppgjør, et som har funnet sted i England i de siste årene er en vidtgående endring i samfunnets struktur, en nedbrytning av de eldgamle klasseskillene og av de inngrodde fordommene mot andre raser og andre kulturer - det engelske samfunnets største svakheter. Det britiske imperium i dets gamle form er blitt en foreldet institusjon, en klamp om foten for den framtidige utviklingen, snarere enn en styrke, og Englands ledene statsmenn er fullt klar over dette forhold.

Omdannelsen av det engelske krigskabinettet er til dels ganske oppsiktsvekkende, men det er åpenbart at den i høy grad har styrket det engelske folks tillit til sin regjering, og Churchill har med full rett kunnet fastslå at det som er skjedd betyr at det er skapt en mere enhetlig ledelse av krigsførselen. Det mest oppsiktsvekkende er Stafford Cripps nye stilling som lordseglbevarer og underhusets leder. Reelt, om ikke formelt, blir Cripps den mektigste mann i regjeringen etter Churchill, og nettopp hans stilling som Underhusets leder gir ham stor innflytelse på den indre politiske utvikling i England. Cripps som er 53 år gammel, er en utvilsom politisk beviselse, og det er karakteristisk for den siste utviklingen i England at en som lenge har vært den engelske arbeiderbevegelsens "sorte får", har fått en så framtrødende stilling. Cripps har i alle år tilhørt Labour Partys venstre fløy, og på partiets landsmøte i Southport i april 1939 ble han ekskludert fordi han arbeidet for en folkefront som også skulle omfatte kommunistene (hvis politikk han forøvrig alltid har vært en skarp motstander av). I egenskap av regjeringens spesielle utsending i Moskva, og senere som engelsk minister samme sted, har han ydet et framragende arbeid, særlig i de vanskelige månedene våren 1941. Krigskabinettets andre nye medlem, Byttleton, som har ansvaret for forsynings- og produksjonspolitikken, var tidligere krigskabinettets representant i Kairo, hans styrke er at han gjennom lang tid har opplevd den engelske krigsmakten i aksjon under kampene i Nord-Afrika og på Balkan. Tre minisere går ut av kabinettet: Beaverbrook, Kingsley Wood og Greenwood, Beaverbrook fortsetter imidlertid som produk-

sjonsminister og det er ingen ting som tyder på at hans posisjon er rokket. Hans arbeid forutsetter stadige reiser, og det er derfor upraktisk å ha ham som medlem av krigskabinettet.

Også i sammensetningen av selve regjeringen har det funnet sted store forandringer. Krigsminister Margesson er avløst av James Grigg, Moore-Brabazon er avløst av Mewellin som minister for flyproduksjonen, Gvanborne er blitt minister for koloniene, Portal får offentlige arbeider, Wolmar for handelskrigen, mens Hugh Dalton, som er et framtrødende medlem av Labour Party er blitt handelsminister. At Margesson og Moore-Brabazon er blitt skjøvet til side skyldes dels at de hadde mere formelle, enn reelle kvalifikasjoner for stillingene, dels at de ved sin politiske holdning saknet alminnelig tillit. De nye ministerene som erstatter dem, er først og fremst fagmenn som en antar har større evne til å innstille seg på krigens krav og om nødvendig bryte med gamle tradisjoner.

De offisielle engelske kommentarene legger ikke skjul på den vidtgående betydning av regjeringsomdannelsen, og betoner meget sterkt at den er en garanti ikke bare for en mere effektiv krigsførsel, men også for den framtidige sosiale utviklingen. I sin siste tale i Underhuset opplyste Churchill at en meget vesentlig del av regjeringens virksomhet var rettet på etterkrigstiden. I de offisielle kringkastingskommentarene ble Stafford Cripps betegnet som en "gigant".

Både Churchill og Roosevelt har i sine siste taler igjen gitt et omriss av krigssituasjonen. De betoner begge to at fienden fremdeles i noen tid vil ha initiativet, og at nye, og kanskje enda alvorligere slag må ventes. Men likevel bedrer stillingen seg for hver dag. Som Churchill sa: i denne krigen er det ikke de enkelte begivenheter som teller, men den alminnelige tendensen. Det kan hende vi ikke vinner et eneste sensasjonelt slag før seieren er vunnet, kanskje vil serien av ubehagelige skuffelser fortsette hele tiden, men likevel vil det tusende slag vi skal rette mot fienden bli mere avgjørende og ødeleggende enn om vi med en gang hadde kunnet marsjere inn i Berlin. Roosevelt uttalte seg mere konkret: det øyeblikk er nær forestående da vi skal gå til offensiven og ikke lenger gi initiativet fra oss.

Ingen kan ha noen mening om hvordan krigen vil arte seg i det talj. De alliertes voksende styrke og fiendens svakhet kan bringe gledelige overraskelser før vi vet ordet av det, men vi gjør sikrest i å regne med at hele 1942 vil være et forberedelsens år, da de allierte fremdeles vil måtte være på defensiven. Vi bør imidlertid vite å skjelne mellom vesentlige og mindre vesentlige nederlag. Roosevelt har nylig sagt at det ikke er noen som helst grunn til uro, så lenge de allierte holder sine avgjørende frontavsnitt nemlig borte fra de britiske øyene: Australia og den nære Orient. Australia for å holde en siste basis for kampaner i Stillehavet, og for å kunne opprettholde forbindelsen mellom England og USA, Den nære Orient for å hindre at akselmaktene når fram til oljen, få kontakt med Japan og avskjære de alliertes forsyningslinjer.

Likevel er ikke englenderne "passive". De vet at krigen i Europa er de viktigste, og at det når som helst kan bli nødvendig å kaste alle sine styrker inn i kampene på kontinentet, selv om det skulde skje på bekostning av viktige deler av imperiet. I den siste talen den avgåtte krigsminister Margesson holdt, meddelte han at England og USA hadde fullt utrustede armeer ferdige med panserdivisjoner, falkjærmotropper, flytransportavdelinger og den nødvendige tonnasje, parat til å sendes til kontinentet når som helst det skulde bli aktuelt. Noen offensiv i stor stil er de allierte enda ikke istand til, men alle forberedelser treffes til de harde kampene som våren vil bringe, og om nødvendig vil også engelske tropper bli sendt til østfronten sammen med den stadig økende mengde av krigsmateriell. Østfronten.

I sin dagsbefaling på 24 års dagen for de røde arme understreket Stalin at ingen måtte tro at seieren enda var vunnet. Harde og langvarige kamper og prøvelser stod igjen, og ny motgang kunne komme. Men så meget var i hvert fall åpenbart for hele verden: Hitlers planer var blitt krysset på en avgjørende måte. Han hadde håpet med et eneste slag å tilintetgjøre hele den røde arme og knække russernes moral, men ingen av delene

taktikken som hadde påført tyskerne så alvorlige tap, etterhvert fullstendig utmattet fienden, slik at han ved portene til sine store mål, var blitt nødt til å gi opp. Nå var tilbaketrekningens tid forbi, fortsatte Stalin, fra nå av ville de russiske soldatene ikke vike, men fortsette å gå på på inntil den siste tysker var kastet ut av russisk område.

Stalin understreket også at den røde arme, ikke hadde og ikke hadde hatt noen angrepsplaner. Russerne har ikke noe annet ønske enn å forsvare sitt eget land, og de hadde ingen territoriale krav. Dette er også særlig innlysende at ingen lenger bør være i tvil om det. Stalin sa videre at russerne ikke hadde noen hevntanker overfor det tyske folk, som fritt skulle få lov til å bygge sitt eget samfunn, etter at det var befridd for sine nazistiske undertrykkere. Sovjet-Samveldet, og alle de øvrige nasjoner skulle i fellesskap bygge den nye verden som garanterte fred og sikkerhet for alle folk.

Begge parter treffer nå alle forberedelser til de store kampaner til våren. Store tyske og russiske reserver føres fram til området umiddelbart bak fronten, og kampene har den siste tiden øst i heftighet særlig i Leningrad-avsnittet og i avsnittet Orel-Charkow. Det gjelder for tyskerne å holde området mellom Charkow og Orel som skal danne utgangspunktet for ut fra Krim, og det gjelder også å holde Leningrad-fronten, for et sammenbrudd her vil føre til at hele den nordlige halvdel av fronten vakler slik at det tyske framstøtet blir truet i flanken.

Det er nå en måned igjen til at den tyske og russiske offensiven på sørfronten tidligst kan sette inn. Denne måned vil bringe viktige kamper langs hele den eiendommelige "sagbladfronten" hvor russerne forsøker å omstøte de tyske støttepunktene og å avskjære tilførselslinjene. På et par steder er dette allerede lyktes, men i det vesentlige er den tyske fronten enda ubrutt. Det er imidlertid ikke russernes mening uten videre å la tyskerne ta initiativet. Stalins tale viser klart at også den røde arme forbereder en like omfattende offensiv, og en kan like gjerne vente en overraskelse fra den ene kant som fra den annen. Det mest sannsynlige er kanskje imidlertid at våren ikke vil bringe synderlige store forandringer i frontbildet - dvs. at de to så temmelige jevnbyrdige motstandere for en tid vil kunne holde hverandre stungen. De tyske kommentarene tyder i hvert fall ikke på noen overdrøven tillit til framgang, og deres oppgaver over russernes "enorme" tap virker temmelig beskjedne på bakgrunn av sommerens og høstens astronomiske tall.

De russiske meldingene er fremdeles meget kortfattede og intetsigende, og de stednavn som etter hvert blir oppgitt gjeldar steder som er blitt erobret for temmelig lang tid tilbake. Frontbildet blir derfor som er temmelig uklart, så meget mere som de utenlandske oversiktene som blir gitt, for en stor del blir bygget på rene gjetninger. De hardeste kampene foregår nepbart i øyeblikket på Leningrad-fronten, hvor russerne på flere steder har brutt gjennom den tyske ringen om byen, slik at beleirerne i øst er blitt helt opp i flere isolerte grupper. Den russiske offensiven foregår her både fra øst og vest, kraftigst i området vest for Novgorod hvor russerne har trengt over jernbanen som fører sørover til Vitebsk og nærmer seg den viktige, dobbeltsporete jernbanen fra Leningrad over Pskov og Vilna til Tyskland. Andre russiske avdelinger har flere ganger trengt fram til denne jernbanen og har brutt forbindelsen. Russiske styrker, som rykket fram fra Novgorod fra Starsja Russa har fått kontakt med hverandre på vestsiden av Ilmen-øen som nå helt ligger i russisk-kontrollert område.

På midtfronten er situasjonen mere uklar. Nord og sør for Smolensk har russerne kjørt dype kiler inn i Kvitte-Russland, men etter alt å se dreier det seg enda om mindre styrker. Den hardeste kampene foregår nå i Rsjew-området meget lenger øst. Sørvest for Charkow nærmer Tinkos styrker seg stadig Poltava og truer dermed med å avskjære forbindelsen til Ukrainas hovedstad. Lenger sør har russiske styrker forbindelse til Asov-havet, i nærheten av berdjansk langt bak de tyske stillingene. På den annen side har russerne fått betydelige forsterkninger, og kampene har den siste tiden blussert opp både på øst og vestsiden av halvøya.

men an må imidlertid være klar over at noen og ntlig frontlinje ikke eksisterer, det en har å gjøre med er et temmelig dypt område hvor kampene ras fram og tilbake. Området bak fronten er utsatt for uavlatelige russiske flyangrep, som gjør langt større skade enn de tilsvarende tyske angrepene. Fallskjermtropper blir sloppet ned, som forstyrrer de tyske forbindelsene, og særlig er tyskerne voldsomt irritert over de russiske geriljatroppenes som de ikke har klart å passivisere tross de største anstrengelser. I et ganske betydelig antall har også de "av russerne mishandlede" lettlandere og litauere sluttet seg til disse geriljaavdelingene. Ellers er det tyske okkuperte Russland en eneste konsentrasjonsleir, befolkningen plyndres, handles og myrdes og piskes til arbeid for tyskerne, men det legges i Tyskland ikke skjul på at den ikke kan vente særlig stort økonomisk utbytte av de ørøbrete områdene.

Den russiske flåten fortsetter å senke tyske skip i Svartehavet og Ishavet. I alt har russerne senket 81 tyske krigsskip og 260 transportskip, en alvorlig økning av tyskernes i forveien store tonnasjeproblemer.

Det kan nå ikke herske noen tvil om at tyskerne forbereder sig varoffensiv som et to-armet framstøt mot olje i Kaukasus og den nære Oriens. Det blir der ved naturlig å oppfatte hele kampområdet fra Ishavet til Nord-Afrika som en eneste sammenhengende front hvor engelskmennene holder den sørlige delen.

Om kampene i Libya foreligger lite nytt, men det er åpenbart at begge parter forbereder seg på ett nytt sammenstøt. General Romel får fra deles ganske betydelige forsterkninger, for en vesentlig del dreier det seg om tropper som er overført fra østfronten, bl.a. avdelinger av SS. Fronten går nå fra Timimi vest for El Gazala sørvestover til Mekili (som tyskerne holder) og videre i samme retning innover i ørkenen. Lengst i sør, ved Misus, har engelskmennene gått til en lokal offensiv og har vunnet noeterrang. Her befinner de seg nå ca. 100 km. sørøst for Benghazi, men det dreier seg imidlertid om temmelig små styrker. I flåte- og flykampene har engelskmennene vunnet flere betydningsfulle seire og har tilføyet akselmaktene ganske harde slag. På den andre siden vokser angrepene på Malta fremdeles i styrke og det ser but som om engelskmennene bare i liten utstrækning kan bruke øya som basis.

Desto mere intenst fortsetter forberedelsene for et framstøt mot det østlige Middelhav, og i Tyrkia er det praktisk talt gjennomført full mobilisering. Noen virkelig pålitelig informasjon om hva de tyske planer går ut på, foreligger imidlertid ikke, en må også regne med den mulighet, at f.eks. utviklingen i Sovjet-land kan komme til å kullkaste dem. Imidlertid pågår de tyske forberedelsene for full kraft, og særlig gjør tyskerne seg store anstrengelser for å skaffe nye soldater. Den tyske generalstabssjefen von Keitel, har etter sitt besøk i Ungarn, også vært i Kroatia og Slovakia for å hverte tropper, og nytt press blir lagt på Romania og Bulgaria. Disse Balkan-troppene skal de fortrinnsvis settes inn på Middelhavs-fronten. Tyskernes program går ut på å skaffe 2 1/2 mill. fremmede soldater, hittil har de hatt knapt en million, finnene medregnet. Etter de tidligere melding om at tyskerne er begynt å sende tsjekkere til fronten, blir det nå også meldt at nederlandske arbeidere som er kommet til Tyskland, som arbeidere, er blitt sendt videre til østfronten som soldater, og det går også ubekreftede rykter om at tyskerne vil mobilisere franskmennene fra det besatte Frankrike. Dette kan en kommentere på mange måter, men det er i hvert fall ikke noe tegn på styrke. Stillehavet.

Singapores fall har på flere måter vært et alvorlig slag for de allierte. Viktigere enn selve krigsbyttet er naturligvis japanernes strategiske vinning. Fra nye gode stillinger kan de nå med full kraft vende seg mot de neste målene: Burma og Java. De japanske styrkene som ble landsatt ved Palembang på Sumatra har nå erobret hele den sørlige delen av øya med den viktige jernbanen fra Palembang til Telek Betang som ligger knappe 100 km. fra Javas vestspiss. Samtidig har de også erobret øya Bali som ligger like øst for Java, og har dessuten fullt herredømme over byene Bandjermasia og Makassar på Borneo og Celebes. Dermed er Java-området fra alle kanter unntaken fra sør, hvor det endå kan komme tilførsler over havne-

byen Djokjakarta som har jernbaneforbindelse med Batavia og Surabaya. Angrepet på Java kan sette inn når som helst, men det vil ikke bli avgjort uten meget hårde kamper. Allierte flystyrker som opprinnelig var bestemt for Singapore er kommet fram til øya, og japanerne har nått meget store tap av skip og fly.

Samtidig har japanerne også gått i land på øya Timor. Her pågår fremdeles kamper, men de allierte styrker er for små til i lengden å kunne holde stillingen. Det er tydeligvis meningen fra Timor å gå til angrep på den australske flåtehavnen port Darwin som har vært utsatt for flere alvorlige flyangrep.

I Burma har japanerne i sør gått over Bilin-elven og etter harde kamper har de på flere punkter kjempet seg fram til Sittang-elva langs jernbanen som går over Pegu til Ragnon. Den viktige jernbanen som går fra Rangoon til Mandalay og der fortsetter i Burma-veien til China, ligger nå bare 20 km. fra japanernes stillinger. Det blir også meldt at en større japansk flåteaksjon mot Rangoon er under forberedelse, og en bør, tross meldinger om at de allierte på dette avsnitt har fått store forsterkninger, regne med at Rangoon er meget utsatt. En japansk erobring av Rangoon vil imidlertid ikke få den betydning en først antok, idet det i den siste tiden er åpnet en ny vei fram til Mandalay fra India, og alt krigsmateriell til Tsjungking blir allerede nå sendt denne veien, som i hvert fall for nok så lang tid fremover vil være trygg. Kinesiske styrker har fra Burma trukket inn i Thailand i retning av byen Kiang-Mai, den nest største byen i Thailand. Det foreligger enda ingen meldinger om forløpet av disse kampene, som skal tjene som en avlastning for Rangoons forsvarere.

På Philipinerne blir det meldt om stillstand i kampene, men det er enda ikke noe som tyder på at dette innebærer en amerikansk kapitulasjon.

Om de japanske tapene blir det gitt følgende oppgaver: Japanerne har hittil mistet vel 700 fly, dvs. 1/5 av alle fly i først linje. Dette er relativt alvorlige tap, da japanerne ikke har noen mulighet for å erstatte dem. Av japanske krigsskip er det senket et slagskip, 1 hangarskip, 6 kryssere, 12 jagere og 12 ubåter. Dessuten nesten sikkert senket 1 slagskip og 1 krysser. I tillegg til dette er alvorlig skadet blant annet 4 slagskip og 13 kryssere. Dette vil si at nesten halvparten av alle japanske slagskip og 1/3 av alle kryssere for øyeblikket er satt ut av funksjon. Dessuten er det senket ca. 100 japanske transportskip på i alt henved 70 1/2 mill. tonn. Ingen må innbille seg at disse tall varsler noen umiddelbar katastrofe for Japan, men de viser klart hvor farlig den japanske krigsførsel i det lange løp vil være, på tross av alle seire. Om japanernes tap av soldater foreligger ingen oppgaver, men en må gå ut fra at et temmelig stort antall er gått til bunns med transportskipene. Det blir opplyst at japanerne har vel 1/2 mill. mann i det vestlige Stillehav, ca. 250.000 på Philipinerne og 300.000 i Burma, Thailand og Indo-China.

Tilslutning til partiet.

Tilgangen på medlemmer til partiet er stadig stigende kunn-gjorde ministerpresidenten da han kom tilbake fra Tyskland. "Partiet behersker nå alle viktige offentlige stillinger". Det skulle også bare mang-le. Her blir fylkesmenn, embetsmenn og andre tjenstemenn avsatt, den ene etter de andre, og erstattet med NS. folk, og så skulle ns. ikke beherske disse stillinger? - Det lot til å forbause ministerpresidenten. Han kan åpenbart ikke ha stor tillit til troskapen hos sine kampefeller. Det over-rasker imidlertid ingen andre at disse folk er loyale overfor partiet. De skyller jo partiet alt : sine stillinger, sine gode gasjer, sine titler. Det eneste de ikke skylder partiet er forstanden, men dessverre følger den ikke alltid med et embede.

Men den store stab av eldre tjenstemenn er ikke særlig mot-tagelig for den nye tid. Av og til mangler de fullstendig evnen til å se de fordeler som den nye tid byr på. Dette kunne ministerpresidenten sik-kert også fortalt en del historier om, hvis han hadde villet.

Den nye generaldirektør for statsbanene skulle f.eks. nylig ha valgt et landsråd og et pensjonsstyre. Valgene skulle foretas av og blandt personalet ved statsbanerne. Grundig hadde direktøren forberedt

valget sørget for trykte lister med bare "positive" navn og sendt dem ut til de stemmeberettigede gjennom kommisaren i Jernbaneforbundet. Personalet skulle så vist ikke behøve å bry seg med å finne kandidater eller bekymre seg om utfallet. Alt var lagt til rette for dem, de hadde bare å stikke stemmeseddelen i en konvolutt og sende den tilbake til kommisaren. Men tro om de viste sin taknemlighet. Nei, istedet gikk de igang og laget egne stemmesedler, sendte dem land og strand runat, som om de bodde i et demokratisk land hvor de styrende ikke hadde øye for sine borgeres beste. Nesten 8000 stemmesedler kom inn, og ikke fullt 200 falt på direktørens liste.

Blandt så utakkemnlige folk er det håpløst å drive politisk virksomhet. I en nasjon med slike folk er det forståelig at den nye tids menn mister troen på sin egen evne til å fengsle. Ja, en kan nesten forstå at skuffelsen får den til å miste tilliten til sine egne tilhengere.

En offensiv mot nazifiseringen .

Nasjonal Samling har innledet quislings regjeringstid med en rekke kraftige framstøt mot centrale kulturinstitusjoner. Dette er helt i tråd med den nye avtalen mellom NS. og tyskerne, hvor quislingene har fått i oppdrag å søke å gjennomføre en fullstendig nazifisering av det norske folk ved underminering og erobring av vårt åndsliv, av de akademiske stender og først og fremst ved å ta hånd om barna og ungdommen men det er bemerkelsesverdig at de til dels har gitt disse forsøkene rent provokatoriske former, bare egnet til å sveise befolkningen sammen i en urokkelig motstand.

Helt folket reiser seg til kamp mot nazifiseringen. Det har ingen hensikt å diskutere om det var det taktiske tidspunkt å ta en slik kamp på som kan komme til å få de mest vidtrekkende konsekvenser, situasjonen har selv automatisk utløst aksjonene, og det er bare en holdning som kan forsvares: en ubrytelig solidaritet med dem som nå er kommet i forreste linje.

Det som i første omgang har vært det mest betydningsfulle av nazistenes angrep på ungdommen og opprørgelsen, og her er svaret kommet så hurtig og kraftig at quislingene har vært for lammet til straks å finne de rette mottrekkene. Mens foreldrene lamet over rædslo om hva de kunne stille opp mot "loven" om ungdomstjensten, kom biskoppens brev til kirkedepartementet, at ungdomstjensten var en krenkelse av foreldrenes rett og plikt til å vareta sine barns oppdragelse, og at et forsøk på å gjennomføre "loven" kunne komme til å drive foreldrene til "den ytterste samvittighetshandling" - dvs. å avslå å sende sine barn til ungdomstjensten uansett hvilket konsekvenser det enn kunne få.

Umiddelbart sende flertallet av landets lærere i folkeskolen og den høyere skole følgende brev til det nyopprettede "Norges Lærersamband":

Jeg finner ikke å kunne medvirke til en opprørgelse av Norges ungdom etter de linjer som er satt opp for NSUFs ungdomstjenste, da det strider mot min samvittighet,

Da medlemskap i Norges Lærersamband etter landsleders uttalelse og så medfører forpliktelse til å medvirke til en slik opprørgelse, og det uten uten stilles andre krav som strider mot mine tilsettningsvilkår, finner jeg å burde erklære at jeg ikke kan betrakte meg som medlem av Lærersambandet.

Så vidt en har oversikt, er denne erklæringen sendt inn av henved 10.000 av landets 12.000 lærere.

Kirkedepartementets første svar på denne aksjonen var meddelelsen om at en utmeldelse av lærersambandet ville bli betraktet som en avskjedsansøking, og utbetalingen av lærernes løn for februar ble øyeblikkelig stanset.

Det er enda ikke mulig å kunne ha noen begrunnet mening om hvordan denne konflikten kan utvikle seg, men nazistene har bare to alternativer å velge mellom: enten å begrave hele saken ved å overse det store flertallet av utmeldelser - eller å appellere til tyskerne med innadning og årstiske forholdsregler for å tvinge lærerne. Det er grunn til å tro at Nasjonal Samling i det lengste vil søke å unnga det siste skritt. Det ser ut som om resultatet av quislings to besøk xx i Berlin har vært et tysk krav om en hurtig gjennomførelse av en nazifisering av det norske folk som

betingelse for å oppnå formell selvstendighet og for en fredslutning med Tyskland. Den tyske riksledelsen har en sterk mistillit til Nasjonal Samling og vil ha beviser for partiets er istand til å gjennomføre i det minste en del av sine oppgaver. En må derfor vente at quislingene meget nødig vil innrømme en total fiasko, men en kan ikke slutte av dette at tyskerne rolig vil se på at den antinazistiske fronten ytterligere styrkes. Blir det for ille vil de i alle fall gripe inn.

Aksjonen fra lærerne er imponerende både når det gjelder oppslutning og gjennomførelsen. Samtidig kommer meddelelsen om at alle landets biskopper har neklagt sitt embede. I sin skrivelse til kirkedepartementet sier de blandt annet: Den norske kirkes biskopper ville være utro mot sitt kall om de fortsatte å medvirke i en administrasjon som på denne vis uten spor av kirkelig grunn krenker menigheten og endog legger urett til vold (avsettelsen av domprost Fjelibu i Kildaros Domkirke). Derfor melder jeg herved at jeg nedlegger bestyrelsen av mitt embede. Det vil si: hva staten har overdratt meg, leverer jeg fra meg. Den åndelige gjerning og myndighet som er gitt meg ved ordinasjon ved Herrens alter, er fremdeles min med Gud og med rette. Avare Ordets forkynner, menighetens tilsynsmann og prestens sjelsørger er og blir mitt kall. Jeg vil frentidig røkte dette så langt som det er mulig for en ikke embedtsmann. Men å fortsette det administrative samvirke med en stat som øver vold mot kirken, vil være å svikte det aller helligste.

I denne situasjon er det rimelig å vente at det også fra andre institusjoner som rammes av de nye nazistiske framstøtene, blir innledet liknende aksjoner, fra foreleggerene fra Norges Ungdomslag, og fra de andre akademiske faggruppene etter hvert som de kommer i feresonen. Og framfor alt fra foreldrenes side om det blir gjort forsøk på å sette ungdomstjensten ut i livet.

Men i denne situasjon gjelder det å ha begrepene klare. En må vite hva som kan oppnås og hvorfor det skal oppnås. Den hovedsaken i gjerning som ingen må glemme, er at vi befinner oss i krig, og at ingen isolerte aksjoner må gå utover vår krigsinnsettelse. Vi må ikke innbille oss at vi med slike aksjoner kan oppnå å svekke tyskerne, eller at det i det hele er mulig å gjennomføre den om de skulle ha noen som helst tendens til å svekke den tyske krigsførselen. Hensikten med våre tiltak må være ett av to: å sveise vår egen kampfront sammen å hindre at motpartens propaganda erobrer noen grupper av vårt folk eller skaper splittelse blandt oss.

Like så viktig som at vi står fast i vår motstand, er det derfor at vi ikke går for langt. Ingen ting er farligere enn å sette ut paroler som ikke kan gjennomføres og som bare har til følge at de beste av oss leveres til fienden, og som skaper nederlagsstemning og pessimisme på et tidspunkt da den uforsonlige kampvilje kanskje er mest påkrevet. Det er heller ikke riktig å ta en slik holdning at vi alle blir trent ut av våre posisjoner i samfunnet om det ikke er absolutt nødvendig. Lærerne, lagene har nå mere enn før viktige samfunnsoppgaver som ikke kan neglisjeres selv om vi lever i et nazistisk styrt land.

Når det gjelder lærerne ligger situasjonen i denne henseende ypperlig til rette. Dere oppgaver er nå å forholde seg rolig, forbli på sine plasser tross all tenkelige represalier, og å overlate til motparten å gi avskjed eller eventuelt å stenge skolene. Det må ikke komme på tale at de selv forlater sitt arbeide - før det kommer nye vidtgående krav til undervisningen. Og om dette skjer, bør de ikke glemme at f.eks. en stengning av skolene eller andre tilsvarende forholderegler kan få konsekvenser for ungdommen som går langt videre enn konsekvensene for den selv. Og i alle tilfelle kreves det en absolutt disiplin og et ubrytelig samhold hvor ingen private problemer eller teoriseringer må bli avgjørende.

Med disse selvfulgelige kravene om besindighet og ansvarlighet, må ikke forveksles med overdrøven forsiktighet. Vi må også være klar over at det er uunngåelig at situasjonen automatisk utløser masseaksjoner som ikke kan være ledet av hårfine overveielser. Det er dette som er tilfelle idag, og ikke ting kan være mere skjebnesvangert enn nå å gi etter. Den holdning som lærerne har tatt, som biskoppene har tatt, og som etter hvert andre grupper vil bli tvunget til å ta, må under alle omstendigheter

fastholdes, helt til situasjonen åpenbart for alle krever nye paroler.

Lærernes aksjon vil bli signalet til en alminnelig offensiv mot nazifiseringen, det gjelder bare at de andre gruppene som etter hvert slutter opp om den, finner like heldige former og aldri glemmer det store perspektivet, hensynet til hele folket, til det endelige oppgjøret og til vår innsats etter krigen.

Februar:

Måneden gikk inn med Reichskommissars løfte om amnesti for "en del" av de gode nordmenn som er anbragt i fangeleirene i Norge og i Tyskland. Amnestiet var gitt etter hønstilling fra den nyutnevnte minister-president. Men ideen skal etter hva kommissar Fossum i Landsorganisasjonen har opplyst være hans. For å skaffe seg tillit i organisasjonen hadde han foreslått at noen av de fengslede organisasjonsfolk ble sluppet ut. Februar er imidlertid gått ut uten at noen av organisasjonsfolkene er sluppet fri, heller ikke noen av de mange andre gode nordmenn i fangeleirene. Derimot er det mange som har måttet gå den motsatte vei i månedens løp. Siden september ifjor har det politiske politiet ikke hatt en så travol måned på østlandet. Vi har tådligere gått opplysninger om en rekke arrestasjoner. Av nye kjente navn nevner vi skipsreder Klavness (arrestert for 3. gang, og det blir nå nevnt at han skal sendes til Tyskland), forretningsfører Martin Strandli i OBOS, major Treider, bestyrer ved Trejders Handelsskole, leder for Oslo kommunes statistiske kontor Sigurd Mortensen. Værst er det gått ut over fagorganisasjonens folk. Det er fare for at kommissar Fossum ikke vil klare å skaffe seg den tillit hos de fagorganiserte, som han håpet å oppnå ved amnestiet.

Samtidig med at major Treider er arrestert er skolen blitt stengt. Det samme er tilfelle med Wangs Handelsskole. Elevene møtte ikke til aftenkursene tirsdag den 17. februar.

Samtidig har NS. gått til å avskjedige en rekke offentlige tjenestemenn, særlig i kommunene. Bare i Aker kommune er det på en gang avskjediget 14 tjenestemenn uten oppsigelsesfrist (3/4 time før kontortidens slutt) og uten begrunnelse. Den nye prisdirektør begynte sitt arbeid med å avskjedige en av kontorsjefene og lovet samtidig at dette bare var innledningen, de øvrige skulle han kvitte seg med etterhvert. I Justisdepartementet derimot, hvor tjenestemennene har meddelt Risnes at de ønsker å gå, er det svart at de vil bli stillet for standrett hvis de ikke blir sittende. Av andre som er avsatt nevner vi domprost Fjellbu i Trondhjem.

Også på andre måter har den nye tids menn hatt det travelt i februar måned. Kulturdepartementet har således oppnevnt kommissarer for flere forlag. Aschehoug har fått Einar Schibby og Gyllandal har fått Aril Hansun.

v - v - v

Mappe 5
Ekspl. 9
Arg. 1942
O.V.
Jfr. 5x

Nr. 2

Krigsoversikt pr. 3. mars.

I England fortsetter den livlige offentlige debatten om krigsførstelen, som er blitt fremkalt av nederlagene i Det fjerne Østen, av regjeringsomdannelsen og den forestående varoffensiven. Innenfor alle kretser gjør det seg gjeldene en stigende optimistisk stemning, - en for sterk optimisme etter enkeltes mening, og den nye regjeringen har allerede ført til en stimulering av krigsanstrengelsene. Men både i Underhuset og i presgrunnen i debatten er det sosiale grunnlaget for krigsproduksjonen og det indiske spørsmålet.

Et annet spørsmål, som er sterkt framme i debatten er de problemene som verden vil bli stillet overfor etter krigen. I sine siste taler har blandt annet Stafford Cripps tatt dette spørsmålet opp til meget grundig drøftelse, betonet at de sosiale, økonomiske og politiske forandringer som må gjennomføres, må være meget vidtgående, men samtidig understreket at England som et hvert annet land må gjennomføre dem utelukkende ut fra sine egne forutsetninger. Under ingen omstendigheter kommer det på tale å overføre systemer fra Sovjet-Samveldet eller noe som helst annet land. Andre har kommet inn på det nye Folkeforbund som må skapes etter krigen, og som må bygge på et overordentlig intensivt samarbeide mellom de fire stormaktene, England, USA, Sovjet-Samveldet og China som i fellesskap vil være i stand til å skape grunnlaget for en verdenssivilisasjon hvor også de små land vil få sin likeberettigede plass.

Også den umiddelbare krigssituasjon er gjenstand for livlig debatt, i første rekke sjøkrigen og den kom en de varoffensiven. Både Churchill og Roosevelt innrømmer i sine siste taler at tapene til sjøs i de siste månedene hadde vært meget store, men det foreligger enda ingen tall. Disse tapene rammer ikke først og fremst de store konvoiene som bringer forsyninger til England og krigsskueplassene, her er tapene fremdeles under 2%, men i første rekke skibsfarten i amerikanske farvann. USA har til tross for den lange kyststrækningen det har å forsvare langs hele kontinentet, funnet det viktigere og sette størstedelen av sin marine og sine marinefly inn på beskyttelsen av de krigsviktige konvoiene og heller bare tommejetapene inntil en effektiv kamp mot de tyske ubåtene kan settes inn.

Den engelske offentlighet legger ikke skjul på at situasjonen her er meget alvorlig, men den er ikke katastrofal. Den største vanskeligheten er mangelen på tonkskip, en mangel som delvis er fremkalt av de nye krav som blir stilt av situasjonen i Stillehavet, men også her er vanskeligheten forbigående. Inntil utgangen av 1941 hadde de allierte mistet ialt 8,5 mill tonn, mens aksentektene hadde mistet 4,5 mill tonn (pluss 110 krigsskip). De allierte disponerer imidlertid enda mellom 45 og 50 mill. tonn, og i 1942 vil USA bygge 800 skip på ialt 8 mill tonn, mens England vil bygge 350 skip. Når det gjelder krigsskip er situasjonen enda lysere, i USA. Sjøsettes det et nytt krigsskip gjennomsnittlig annen hver dag, og i England øker stadig produksjonen.

Det blir i England stadig betonet at nå må også de allierte gå til en omfattende offensiv. Flere ministre har i sine siste taler understreket at dette vil skje, nå er ikke spørsmålet om hva som skal skje i 1943 eller 1944, men hvordan en kan rette avgjørende slag mot fienden i løpet av de nærmeste månedene sies det. Andre talere har imidlertid tatt avstand for en så sterk optimistisk kampprogram, og Churchill har gang på gang understreket at enda for lang tid fremover vil de allierte ha nok med å forsvare seg, og at en må være forberedt på at de kommende månedene vil bringe enda sterkere motgang. Agitasjonen om en storstilet offensiv i løpet av våren blir av mange betegnet som uansvarlige ønskedrømmer.

En kan vel regne med at noen avgjørende offensiv vil ikke bli innledet, men det ser ut som om det er like sikkert at det forberedes ganske store aksjoner av offensiv karakter, som på en eller annen måte vil bli knyttet sammen med varoffensiven på østfronten, enten ved direkte hjelp til russerne eller ved avlastningsaksjoner på andre fronter. Den britiske